

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVAR, 1951. május 26. szombat.

ÁRA: LEJ VIII. ÉVFOLYAM, 122. SZÁM.

A Párt 30. évi harca Lenin és Sztálin zászlaja alatt
GH. GHEORGHIU-DEJ elvtársnak,
a RMP KV főtitkárának jelentése
a Kommunisták Romániai Pártja
megalakulásának 30. évfordulója
tiszteletére tartott ünnepi gyűlésen
(3-4-5-6. oldalon.)

Ujabb győzelmekre a szocialista versenyekben!

AUGUSZTUSRA ÉS SZEPTEMBERRE DOLGOZIK A „SCANTEIA HÁZ” TÖBB KÖMÜVES-CSOPORTJA

A „Scanteia Ház” poligrafiai kombinát munkatelepén mind több brigád dolgozik a következő hónapokra.

Kövesdi Lajos kömüves csoportja a szovjet vakolási módszer alkalmazásával 9 havi normáját teljesítette. Bieleacu Vasile mészhabares előkészítő a 2. munkatelepről ugyanilyen eredményt ért el.

Ugyanilyen odaadó munkáról tesznek tanúságot a „Scanteia Ház” más építői is. Az 1. telepen Török József, a 3-as telepen Visan Dumitru kömüves csoportja már a szeptemberi tervelőirányzatot dolgozik. Ezt az eredményt Orlov és Koroljov szovjet sztahanovista kömüvesek módszerének bevezetésével érték el. A 2. munkatelepen Anghel Nicolae betonozó csoportja több mint 7 havi normáját teljesítette s így már augusztusra dolgozik.

30 SZAZALÉKKAL JAVITTOTTA A MINŐSEGET A CSUTKIH-BRIGÁD A „ROMANIA MUNCITOARE”-GYÁRBAN

A kolozsvári „Romania Muncitoare” kendergyárban jó eredménnyel végződtek a pártévforduló tiszteletére szervezett versenyek. A jó eredményeket továbbra is biztosítani akarják a gyár dolgozói.

Szép munkát végez a gyár 130 tagból álló Csutkih-brigádja. A Csutkih-brigád tagjai az elmúlt évi eredményhez képest 30 százalékkal jobb minőséget értek el.

A „TRIUMF” AUTÓGYERTYAGYÁRBAN NAGYJELENTŐSÉGŰ OLAJMEGTAKARITÁST ÉRNEK EL

A „Triumf” autógyertyagyár dolgozói is egyre fokozottabb munkalendülettel dolgoznak öt éves tervünk második negyedévének teljesítéséért. A gyár dolgozói arra törekednek, hogy termelékenységüket egyre fokozzák, minél nagyobb megtakarításokat mutassanak fel. Lel-

kes munkával a gyár dolgozóinak sikerült is jelentős eredményeket elérnie. Így a gépterem II. dolgozói május 20-ig az előirányzott 170 liter gépolaj helyett 147 litert fogyasztottak el, vagyis 23 liter olajat takarítottak meg. Az automata osztályon a 360 liter előirányzott olaj helyett 276 litert fogyasztottak. A gépterem I. osztályán 200 liter előirányzott olaj helyett 135 litert, a szerszámműhely osztályon 20 liter előirányzat helyett 4 litert, a szerelő 20 liter helyett 3 litert és az üzemenntartásra előirányzott 20 liter gépolajmennyiség helyett 2 litert fogyasztott.

NAPRÓL-NAPRA FOKOZÓDIK A VERSENYLENDÜLET AZ „UNIREA”-GYÁRBAN

A kolozsvári „Unirea” fém-áru gyár dolgozói között egyre fokozódik a szocialista munkaversenyek lendülete. A gyár dolgozói közül május első felében mintegy további 136-on kapcsolódtak be a szocialista munkaversenyekbe.

Gondozzák a növényeket, készülnek

a termésbetakarításra hazánk dolgozó földművesei

A bőséges termés biztosításáért országsszerte gyors ütemben folyik a gyomirtás. A földművelésügyi minisztérium legutóbbi jelentése szerint a dolgozó földművesek az ország területén május 20-ig 2 millió 399.742 hektár őszi és tavaszi gabonavetést gyomláltak meg. Ugyancsak megkapáltak 583.893 hektár kukoricát, 194.031 hektár napraforgót, 58.659 hektár cukorrépát, 140.000 hektár krumplit és más növényt.

Kolozs-tartományban a kollektív gazdaságok a gabonavetések gyomlálását idejében és példamutatóan végezték. Összesen 5139 hektár őszi és tavaszi vetést gyomláltak meg. Az egyéni gazdaságok 138.589 hektáron, Kolozsvár-rajonban a dolgozó földművesek 100, Torda-

rajonban 98,3, Szamosújvár-rajonban 94,8, Enyed-rajonban 89,6, Zsibó-rajonban 84, Bánffyújnyad-rajonban 70,7, Dés-rajonban 68,6 százalékban végezték el a gabonavetések gyomlálását.

Ahol a néptanácsok nem fordítottak kellő gondot a gabonavetések gyomlálására, és a kapálás megszervezésére, elhanyagolták a felvilágosító és mozgósító munkát, ott a dolgozó földművesek hátul kullognak, a gyomirtás terén gyenge eredmények mutatkoznak. Így Topánfalva-rajonban a gabonavetések alig 3,2 százalékát gyomlálták meg. Ahol a néptanácsok, mint Kolozsvár-rajonban is, széleskörű felvilágosító munkát végeztek, a kapásnövények gondozása is gyors ütemben folyik.

A növények gondozásával egyidőben a dolgozó földművesek országsszerte egyre nagyobb lelkesedéssel készülnek a termésbetakarításra.

Kolozs-tartományban a gépjavítási munkálatokat is május 20-ig 90 százalékban végezték el. A javítási munkákat elsősorban a gép- és traktorállomások fejezték be.

Azok a rajoni és falusi néptanácsok, amelyek eddig nem fordítottak kellő gondot a növények gondozására, tekintsék legfőbb feladatuknak a hibák kiküszöbölését, minden erejükkel mozgósítsák a dolgozó földműveseket a növények gondozására, a gyomirtásra, a kapálás idejében való elvégzésére, mert csak így fokozhatjuk a terméshozamot.

DÉS-RAJONBAN A RDNSZ-TAGOK LELKESEN KÉSZÜLNEK A NEMZETKÖZI GYERMEKNAP MEGÜNNEPLÉSÉRE

DÉS. — (Tudósítónktól.) A RDNSZ Dés-rajoni szervezetének tagjai lelkesen készülnek június 1. a Nemzetközi Gyermeknap megünneplésére. Falvakon a néptanácsokkal karöltve napközi otthonokat létesítenek, gondoskodnak arról, hogy az állami és kollektív gazdaságok dolgozóinak gyermekei, valamint az egyéni gazdálkodást folytató dolgozó földművesek gyermekei naponta gondos felügyeletben részesüljenek.

Dés-rajonban 12 napközi otthon kezdte meg működését. A napközi otthonban teljes ellátásban részesülnek a gyermekek. A Dés-cichegyi kollektív gazdaság vezetősége például burgonyával, tejjel, babbal, zöldségfélékkel és egyéb élelmiszerekkel látja el a napközi otthonot. Fodorháza Simon Béla, a kollektív gazdaság szervezője gondoskodott arról, hogy napközi otthonokat nyithassanak a szegénysorsú gyermekek részére.

A RDNSZ-tagok csaknem minden faluban támogatják a napközi otthonok munkáját. Önkéntes munkával takarítanak, főznek, megművelik a napközi otthonok kertjeit.

A kolozsvári dolgozók jobb ellátásáért

1951-ben, a terv szerint, az elmúlt évihez viszonyítva 125,7 százalékkal emelkedik a kenyérgyártás, 165,4 százalékkal a kiosztandó zsiradék mennyisége; kétszerannyi húst és hentesárut, háromszor annyi vaját, közel 50 százalékkal több tejet kap a városi lakosság, mint tavaly. Pártunk és kormányunk körültekintő intézkedései folytán nagyszabású kampány indult a zöldségtermesztés kiszélesítésére, a város és falu közötti árucseréforralom megszervezésére is. Az állami és kollektív gazdaságokon és a magángazdaságokon kívüli üzemek, továbbá a néptanácsok kiegészítő gazdaságai, valamint a munkások veteményes kertjei hozzájárulnak a zöldségellátás biztosításához.

Kolozsváron az elmúlt évben hiányos volt a közellátás. Az állami kereskedelmi vállalatok és szövetkezetek nem tudtak olyan mennyiségű élelmiszert szállítani, hogy az kielégítse a lakosság növekvő igényeit. A zöldségfelhozatal példátlan szervezetlenség miatt huzamosabb ideig szűnelt. Az „Aprozar” és a szövetkezetek — bár a kantinekat, étkezdéket jól ellátták zöldségfélékkel — a szabadpiacon kénytelenek voltak teret engedni az üzérkedő kofáknak. Ebből az következtet, hogy egyes zöldségfélék ára emelkedett, majd el is tűnt a kolozsvári piacról. De nem csupán a zöldségellátásban szenvedett hiányt a városi lakosság. A liszt, zsiradék, szabadcukor, hus és más közfogyasztási cikk beszerzése és elosztása sem volt kielégítő. A szabadcukor elosztásánál hibát követtek el a szövetkezetek és az „Alimentara”, mert amíg sok esetben 5-6 kilót adtak egy személynek, addig másoknak egyáltalán nem jutott a cukorból. A husellátásban az volt a hiányosság, hogy a „Comear”-üzletek legtöbb esetben szombaton este mértek ki húst, amikor pedig a lakosság nagyrésze már bányai vagy baromfi húst vásárolta.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a közellátás nehézségeit nagymértékben a hiányosan

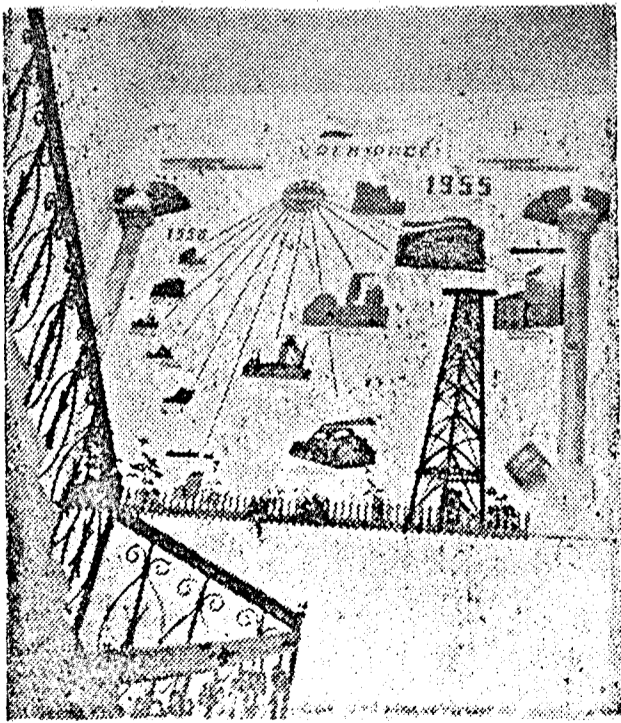
szervezett elosztás okozta. Gyakran kampányszerű jellege volt az elosztásnak.

Az elmúlt év tapasztalatait felhasználva, az „Aprozar” és a szövetkezetek az idén már eredményesebb munkát végeznek. Így az „Aprozar” több mint 6000 tonna zöldségtermesztésre kötött szerződést az állami gazdaságokkal és a magángazdálkodást folytató dolgozó földművesekkel. A „Victoria” szövetkezet több mint 2000 vagon szerződéses zöldséget hoz Kolozsvárra.

Az „Aprozar”-on és a szövetkezeteken kívül a termelők is nagymennyiségű zöldséget hoztak a piacra. Ennek következtében a zöldségellátás már az első évnegyed végére lényegesen javult. Ehhez hozzájárult az a tény, hogy a dolgozó földművesek a kormány intézkedései nyomán idejében átadják a szerződéses zöldségféléket a szövetkezeteknek.

A kezdeti eredmények azonban nem jelentik azt, hogy az ellátás terén már nincsenek komoly tennivalók. Az „Aprozar”-nak és a szövetkezeteknek szervezettebb munkát kell végezniük az elosztásban. Gondoskodniuk kell arról, hogy az elosztóközpontokból a megvásárolt élelmiszereket idejében szállítsák az üzletekbe.

A néptanács kereskedelmi ügyosztályára is komoly feladat hárul a közellátás megjavításában. Fokozott ellenőrzésnek kell lennie a mindazoknak, akik alkalmazásukban megkísérik a zöldség vagy egyéb élelmiszerek emelését. A városi lakosság ellátásáért vívott harcban úgy kell megszervezni a munka ellenőrzését, hogy az időjárás, vagy a szállítási nehézségek ne gárdíthassanak akadályokat a dolgozók élelmiszeregyeztetésére.

A szamosújvári szövetkezeti középiskola tanulóit komolyan foglalkoztatja az ötéves terv feladatainak kérdése. Ugy tekintik az ötéves tervet, mint amely összefügg életükkel, fejlődésükkel, jövőjükkel.

Ennek tudatában határozták el a tanulók, hogy az iskola lépcsőházában színes ábrákkal szemléltetik az ötéves terv hatalmas célkitűzéseit. A díszítő kollektíva komoly munkát végzett.

A nyugati hatalmak félnek az Atlanti-paktum és a támaszpontok kérdésének a megvizsgálásától

PARIZS. — (Agerpres.) A külügyminiszterhelyettesek legutóbbi ülésén Parodi francia küldött a nyugati tömb megbízottainak nevében bejelentette, hogy elfogadják a szovjet küldöttségnek Németország demilitarizálása napirendi sorrendjének tekintetében előterjesztett javaslatát.

Parodi megerősítette, hogy a német kérdésben lényegileg meggyeztek és mindössze a napirenden elfoglalt sorrend megállapítása maradt hátra, amire nézve majd a külügyminiszterek fognak dönteni.

Az Atlanti-paktum és az amerikai támaszpontok kérdésében a francia küldött továbbra is megmaradt a nyugati tömb megbízottainak előző álláspontja mellett.

Davies angol és Jessup amerikai küldött hasonló értelemben nyilatkozott.

Gromiko szovjet megbízott

megállapította, hogy a nyugati hatalmak megbízottai elfogadták a szovjet küldöttség legutóbbi indítványát, de még hátra van egy akadály, az Atlanti-paktum és az amerikai támaszpontok kérdése.

Gromiko hangsúlyozta, hogy nem közömbös a szovjet küldöttség számára, hogy a megállapított napirend tükrözi-e az előzetes tárgyaláson résztvevő küldöttek között felmerült nézeteltéréseket.

„A nyugati hatalmak megbízottainak módjában fog állni, hogy a külügyminiszteri tanácsban kifejtsek véleményüket, éppen úgy, mint a mostani értekezleten” — mondta Gromiko.

Parodinak arra a kijelentésére, hogy meg kell állapítani a napirend sorrendjét, Gromiko azt válaszolta, hogy előbb tudni kell, milyen pontok szerepelnek a napirenden és csak azután lehet a sorrendről beszélni.

Jessup amerikai megbízott francia kollégájára hivatkozva, szintén annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy ha bármilyen formában a külügyminiszterek elé kerül az Atlanti-paktum és a támaszpontok kérdése, nincs kizárva, hogy alaposan megvizsgálják ezt a két kérdést.

Gromiko erre így válaszolt:

„Mi éppen azért javasoljuk az Atlanti-paktum és a támaszpontok kérdését a napirendre, hogy a külügyminiszterek tanácsa ezt a két kérdést alaposan megvizsgálja. Éppen ez a célunk. Ezért a szovjet küldöttség ragaszkodik hozzá, hogy ez a két kérdés a meg nem oldott problémák csoportjában kerüljön a külügyminiszteri tanács elé, hogy azután a külügyminiszterek döntsenek afelől, akarják-e megtárgyalni ezt a kérdést, vagy sem.

A koreai hadihelyzet

A „Lityerturnaja Gazeta” koreai tudósítója arról számol be, hogy az összes frontszakaszon kemény harcok folynak. A koreai néphadsereg egységei és a kínai önkéntesek sikeresen visszaverik az inváziós csapatok ellentámadásait.

A „Reuter” ügynökség jelentette, hogy a koreai néphadsereg egységei és a kínai önkéntesek a középső frontszakaszon 30 mérföld hosszúságú arcvonalon indították támadást az amerikai és dél-koreai hadosztályok ellen. A hírügynökség jelentésében beismeri, hogy a néphadsereg egyre nagyobb nyomást gyakorol az amerikai csapatokra.

A legutóbbi harcokban az agresszorok óriási veszteségeket szenvedtek. Az amerikaiak egyetlen ütközetben a keleti frontszakaszon 1500 embert ver-

szítottak. A front nyugati szakaszán az amerikai harcikosok aknamezőre futottak, közben a néphadsereg tüzérése indított támadást ellenük.

Az agresszorok veszteségeire jellemző, hogy az angol rádió jelentése szerint a „Gloucester” angol ezred első zászlaja 600 embert veszített.

Az amerikaiak légihadereje is jelentős veszteségeket szenvedett. A „Washington Post” megfigyelője jelenti, hogy a néphadsereg egységei egyetlen légiütközetben II amerikai repülőerődöt pusztítottak el. Az amerikai hadvezetőség mindeközéig nem adott ki hivatalos jelentést a veszteségről.

AKARJUK TUDNI MIÉRT HARCOLUNK!

Ezt a kérdést teszik fel a Koreában harcoló amerikai ka-

tonák. De nemcsak az amerikaiak, hanem az USA csatlós-országaiból elhurcolt martalócok is. A „De Warheid” című holland lap azt írja, hogy a holland katonák nem akarnak többé harcolni Koreában.

„A holland zászlóalj a súlyos veszteségek következtében szem-melláthatólag egyre kisebb létszámu — írja a lap.

Az angol, francia, holland és többi zsoldoscsapatok különösen azért elégedetlenkednek, mert a menekülő amerikai egységek visszavonulásának fedezésére használják fel őket. Egy Moss nevű angol hadnagy — aki a 24. amerikai gyalogos hadosztályban szolgált — amikor a néphadsereg fogságába került kijelentette, hogy az angol katonák gyűlölik az amerikai militarista klikket.

Az angol kormány nyomást szeretne gyakorolni Iránra

TEHERÁN. — (Agerpres.) Mint ismeretes, Shepherd, Anglia teheráni nagykövete átnyújtotta az iráni külügyminiszternek az angol kormány jegyzékét. A jegyzékben az angol kormány kifejti, hogy nem ismeri el az iráni kormány jogát az 1933-ban megkötött angol-iráni szerződés megsemmisítésére. Egyben az angol kormány javasolja a tárgyalások megkezdését egy újabb egyezmény megkötésére az iráni petróleum kiaknázására.

A durva hangnemben megszerkesztett angol jegyzékkel az iráni kormány fenyegette meg az iráni

kormányt, hogy ha elutasítja a tárgyalások megkezdésére vonatkozó indítványt, ennek „a legsúlyosabb következményei lehetnek”. Teheránban a jegyzéket ultimátum jellegűnek tekintik.

Teheráni körök véleménye szerint az angol kormány késedelem nélkül erőszakhoz fog folyamodni, hogy megakadályozza az angol-iráni kőolajtársaság berendezéseinek átvételét.

A „France Presse” tudósítója iráni politikai körök értesítése alapján közli, hogy az an-

gol jegyzékkel egyidejűleg az angol kormány megerősítette Földközi-tengeri flottáját és csapatokat vont össze a Közel-Keleten, különösen Bahreben és Baghorahban.

A hírügynökség hangsúlyozza, hogy az angol kormány szilárd szándéka, hogy mindenáron megakadályozza az iráni petróleum államosítását, ami nemcsak az iráni kőolajforrások kiaknázásától fosztaná meg az angolokat, hanem felkeltené az iráni kormány érdeklődését is, amely követné a példát s ezzel aláaknázná Anglia befolyását Közel- és Közép-Keleten.

Egymillió árvagyermek

a legszörnyűbb nyomorban szenved Jugoszláviában

SZÓFIA. — (Agerpres.) A „Rabonicseszko Delo” című bolgár lap hosszabb cikket közöl a jugoszláv gyermekek szomorú sorsáról.

A hitlerista megszállás után több mint egymillió jugoszláv gyermek jutott árvaságra. Igen sokan vannak a jugoszláv gyermekek között olyanok, akiknek szüleit a Tito-fasiszták börtönözték be. A gyermekek a legszörnyűbb nyomorban él-

nek. Több mint 450.000 azoknak a gyermekeknek a száma, akik a titóista vezetőknel cselédsorban szolgálnak, vagy a falvakon a kulákok cselédjei. Több mint 300.000 árvagyermek a legszörnyűbb nyomorban tengődik a titóista, ugynevezett gyermekmenhelyeken. A „Pokoplie” menhelyen a gyermekek 70 százaléka hiányos táplálkozás miatt tüdőbeteg lett.

A Tito-banditák az utóbbi időben kényszermunkára mozgósítják a 10—15 év közötti gyermekeket és fogolytáborban tartják őket. 40.000 gyermek mezőgazdasági vállalatoknál és tanyákon dolgozik, ahol a legvéresebben kizsákmányolják és erciüket felülmúló munkára használják fel őket.

A fasiszta Görögországot és a reakciós Törökországot is bevonják az Atlanti-paktumba

ANKARA. — (Agerpres.) Charles Spofford, az Északatlanti Szövetségben résztvevő országok helyettes külügyminiszteri tanácsának elnöke javasolta, hogy vegyék fel Törökországot és Görögországot az Atlanti-paktumba.

Az amerikai vezetőkörök a „France Presse” megállapítása szerint ezt a lépést legfőképpen azért

tették, hogy Törökországot hadászati támaszpontnak használják fel a Közel-Keleten és hogy támadó terveikbe bevonják a török hadsereget.

A „Berlingske Tidende” című dán lap ezzel kapcsolatban utal arra, hogy Törökország és Görögország már jóval az Atlanti-paktum érvénybelépése előtt amerikai segítségben részesült.

Lapjelentések szerint Nagy-Britannia nem ért egyet az USA terveiével, mert ennek megvalósítása gyengítené az angolok távolkeleti pozícióit.

Törökország és Görögország bevonása az Atlanti-paktumba valószínűleg maga után vonja azt, hogy ezeknek az országoknak a hadseregét Eisenhower tábornok parancsnoksága alá helyezik.

Eredményesen teljesítették április havi tervelőirányzatukat Kolozs-tartomány kisipari termelőszövetkezetei

A Kisipari Termelőszövetkezeti Szövetsége az elmúlt napokban kiértékelte Kolozs-tartomány termelőszövetkezeteinek április havi munkateljesítményét.

Kolozs-tartomány legtöbb termelőszövetkezete áprilisban lényegesen nagyobb tervelőirányzatot kapott, mint az ötéves terv első negyedében. Ezek hiánytalan teljesítése nem volt könnyű feladat. Egyes szövetkezetek anyaghiánnyal küzdöttek s a rendelkezésükre álló felszerelések, kézi szerszámok sem voltak kielégítőek. A hiányok leküzdésével, a munka jobb megszervezésével igyekeztek mégis eleget tenni feladataiknak.

Az április havi versenyben a szamosújvári „December 21” kis-

ipari termelőszövetkezet került az élre, amely 166 százalékkal teljesítette havi előirányzatát. A második helyre a dési „Higiena” került, 160 százalékos tervteljesítéssel, míg a kolozsvári „Higiena” 133 százalékot ért el. A kolozsvári „Transilvania” iparművészeti termelőszövetkezet dolgozó jóval túlhaladták a bánffyuhnyádi házműiparosok munkáját. A kolozsvári „Transilvania” 118 százalékkal teljesítette a havi tervelőirányzatot, míg a bánffyuhnyadiak lemaradtak 37 százalékra. A kolozsvári termelőszövetkezetek között jelentős eredményt ért még el a „Dentocoop” fogászati szövetkezet is, amely 115 százalékkal teljesítette a tervet.

Jutalomban részesítették Szamosújvár-rajonban az iskolai munkában kitűnt tantestületi tagokat

SZAMOSÚJVÁR. — (Levelezőnkől.) Ünnepi diszgyűlés keretében jutalmazták meg az iskolai munkában, a dolgozó tömegek kulturális színvonala emelése terén kifejtett munkájában kitűnt Szamosújvár-rajoni tantestületi tagokat.

Blehescu tanfelügyelő megnyitóbeszédében rámutatott arra, hogy a szocializmus építésében milyen nagy jelentősége van a kulturmunkának, a tudományok népszerűsítésében és hogy ezen a téren nagy feladatok hárulnak a tantestületi tagokra. Pártunk és kormányunk messzemenő támogatást adnak a tantestületi tagoknak, és a Párt megalakulásának 30. évfordulója alkalmából jutalomban részesítik azokat a tantestületi tagokat, akik iskolai és kulturális téren kiemelkedő munkát végeztek.

Ezután kiosztották a jutalmakat. 4000 lej összegű jutalomban részesültek: Moldován János fűzesi,

Czopán Gergely czegei, Axente Nicolae németi iskolaigazgatók, továbbá Papp József tanfelügyelő, 3000 lej jutalomban részesültek: Zsoldos Gyula borsai, Szabó Rubin széplaki, Kozma Gyula girólti, Veress Miklós válszuti, Zólyomi Gyula széki, Mosoni Julia fodorhádi iskolaigazgatók, Padoaba Lucia a szamosújvári tanítóképző igazgatója és Coltoiu Virginia tanárnő. 2000 lejes jutalmat kaptak: Lujdort Rozália fűzesi, Greus P. szentgyeői, Pap Gavril szamosújvári tanítók és Bujor G. szamosújvári tanítóképző intézeti tanár.

A megjutalmazott tantestületi tagok meleg szavakkal köszönték meg a Párt támogatását és a jutalmakat s megfogadták, hogy a jövőben fokozottabb mértékben veszik ki részüket a nevelői munkából. A diszgyűlés változatos kultúrmasorral zárult.

Kiss Endre

SPORT

JÓLSIKERÜLT SPORTBEMUTATÓT TARTOTTAK KOLÓZSVÁRON A NEMZETKÖZI GYERMEKNAP TISZTELETÉRE

KOLOZSVÁR. — A Nemzetközi Gyermeknap tiszteletére jólsikerült sportbemutatót tartottak a kolozsvári sportközösségek szerdán délután a „Gh. Gheorghiu-Dej” sporttelepen. A kettős labdarúgó mérkőzésen a Lokomotiva ifjúsági csapata 2:1 (1:1) arányban győzött a Vasas ellen, míg a vasutasok első csapata szép játék után ugyancsak 2:1 (2:1) arányban győzött a Tudomány ellen. A 3000 néző előtt lejátszott kettős mérkőzés szünetében

a Vasas női és férfi tornászcsapata jól sikerült MVK-tornabemutatót tartott, továbbá atlétikai versenyszámokat bonyolítottak le. A 4x100 méteres ifjúsági és női váltófutásban a Tudomány négy csapata győzött 54,1 mp-es idővel, míg a 800x400x200x100 méteres váltófutást hat csapat közül ugyancsak a Tudomány együttese nyerte 3,33,7 mp-es idővel. A 100 méteres ifjúsági síkfutást Balan nyerte meg 11,5 mp-el.

NAGYENYEDEN

Jólsikerült asztalitenisz versenyt rendezett a Kolozs-tartományi Testnevelési és Sportbizottság. Az ifjúsági fiú versenyt Oniga (Torda), a leányversenyt Tompa (Torda), a férfi versenyt Barbura (Nagyenyed), a női versenyt Puscariu (Dés) nyer-

te. A verseny keretében az országos bajnokságokon szép sikerrel szerepelt a kolozsvári versenyzők közül Paneth, Harasztosi, Balint, Biró, Magyar és Vura tartottak jólsikerült bemutatót.

Közlemények

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS: Ujabb felhőátvonulások, többfelé főleg északon és keleten esővel, záporosóval. Mérsékelt, időnként megélnkülő nyugati-délnyugati szél. A hőmérséklet keleten kissé esik, nyugaton allg változik.

A TARTOMÁNYI NEPTANÁCS pénzügyi osztálya a minisztériumtól kapott utasítások nyomán felhívja a fizetési lap bejelentésére kötelezett vállalatok és intézmé-

nyek figyelmét arra, hogy a bejelentés határideje május 31-én lejár. Ennélfogva az érdekeltek május 31-ig feltétlenül állítsák ki a bejelentő lapot. (fisa de inregistrare) mivel a bejelentés elmulasztása esetén a május második felére szűkséges összeget sem az Állami Bank, sem a Beruházási Bank, sem pedig a Csekkpénztár nem folyósítja.

A MILICIA parancsnokság közli, hogy a fegyvertartási engedélyek látamozásának határidejét július 1-ig meghosszabbította.

Színház — Mozi — Opera

MILANI ROMÁN OPERA: Pénteken, május 25-én este 8-kor Szevillat borbély.

MOZI:

NÉPMOZGÓ: Vetélytársak. Előadások kezdete 3. 5. 7. és 9 órakor. Vasárnap d. e. 11-kor matiné.

MUNKÁS MOZGÓ: Hare az életért. Előadások: 3. 5. 7. 9 órakor. Vasárnap d. e. 11-kor matiné.

ÚJ IDŐK MOZGÓ: Május 21—27-ig Híradó A, B, C, Vitaminok. Kulturothonok kongresszusa Bölcsődal, Ferda Hattyú rajzfilm.

URANIA: A kabárdai lovasok. Előadások kezdete: 3.30, 5.30, 7.30 és 9.30-kor Vasárnap d. e. 11-kor matiné.

VÖRÖS CSILLAG mozgó: Viharos napok. Előadások: 4, 6, 8 órakor. Vasárnap d. e. 11 órakor matiné.

CAPITOL mozgó: Az ördög világa. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap d. e. 11 órakor matiné. Telefon: 24—64.

MAXIM GORKIJ MOZGÓ: Krisztina földadny. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.

A PÁRT 30 ÉVI HARCA LENIN ÉS SZTÁLIN ZÁSZLAJA ALATT

GH. GHEORGHIU-DEJ elvtársnak, a RMP KV főtitkárának jelentése a Kommunista Romániai Pártja megalakulásának 30. évfordulója tiszteletére tartott ünnepi gyűlésen

Eltársak és elvtársnők!

Nagy eseményt ünnepelünk a munkásosztály és népnök életében: a Kommunista Romániai Pártja megalakulásának harmincadik évfordulóját.

A Párt Központi Vezetőségének meghatalmazásából üdvözlöm önöket e dicsőséges évforduló alkalmával és kívánom dolgozó népünknek, hogy kipróbált Pártunk vezetésével új győzelmeket arasson. (Hatalmas társ, felkiáltások: „Eljen a Román Munkáspárt, győzelmeink kezdeményezője, szervezője és megalkotója!”)

A nép iránt érzett forró szeretet és az a tudat, hogy országunk dolgozóinak a kiszákmányolás és elnyomás igája alól való felszabadítása magasabb ügyért harcolnak, olyan erőt és elszántságot öntött a romániai kommunistákba, amelyet még a burzsoá-földesuri rendszer, a sziguranca és a Gestapo legvadabb terrorja sem tudott megfogni. Sem a kommunizisták megkínzása a rendőrség és a sziguranca pincéiben, sem a fizikai megsemmisítés és a módszeres erkölcsi presziók rendszere a fegyházakban és börtönökben, sem a szörnyű perek, sem a kivégző osztagok, nem voltak képesek eltéríteni Pártunkat a munkásosztály felszabadításának igaz ügyéért, a nép szabadságáért és boldogságáért, hazánk nemzeti függetlenségéért, a szocializmusért vívott forradalmi harcától.

Pártunk erejének kiapadhatatlan forrása az a megingathatatlan hűség, amelyet Marx, Engels, Lenin és Sztálin mindenek fölötti győzelmeskedő eszméi iránt tanúsít.

Pártunk azért tudott a legnehezebb megpróbáltatásokkal szemben is helytállani és az illegális éveinek viharai közepette is előremenni, mert bízott a proletárium ügyének diadalában. Ezt a hitet a dicsőséges Bolsevik Párt és a világkommunizmus vezetője, Sztálin elvtárs lángeszű tanításai öntötték belé!

Mióta a legyőzhetetlen Szovjet Hadsereg felszabadította országunkat, dolgozó népünk történelmi jelentőségű győzelmeket aratott. Mikor ezeket a győzelmeket ünnepeljük, kötelességünknek érezzük, hogy megemlékezzünk azokról a hősről, akik estek a nép szabadságáért és boldogságáért vívott harcban: Stefan Gheorghiurol, Ilie Pintilierrol, Pavel Teacencorol, Breiner Béliárol, Petre Gheorgherol, Constantin Davidrol, Spiridon Vranceanuról és másokról. Ragyogó életüknek, odaadásuknak és önfeláldozó szellemüknek emléke legyen ösztönző példa sikerünk megszilárdításáért, a köztársaság megerősítéséért, a belső ellenség ellen, a népek, szabadságának és békéjének halálös ellenségéért, az amerikai és angol imperialisták ellen vívott harcunkban.

Őrök dicsőség a kommunista hősröknek és mártíroknak, akik életüket adták népünk boldogságáért, hazánk szabadságáért, és függetlenségéért, a szocializmusért!

Eltársak!

A Párt harminc éves harcának évfordulója alkalomát ad a párttagoknak és a pártunkon kívüli dolgozóknak arra, hogy tanulmányozzák munkásmozgalmunk fejlődésének folyamatát és levonják a tanulságokat annak sikereiből, hibáiból és fogységekéből.

A Kommunista Romániai Pártja történelmi fejlődése hosszú folyamatának, a társadalmi és nemzeti felszabadulásért vívott évszázados harcának eredménye; ezt a harcot folytatta és emelte magasabb fokra a forradalmi munkásmozgalm.

Romániai kapitalista fejlődésének szakaszában, a burzsoázia kiegyezett a földesurakkal, hogy elfojtsák a nép harcait. Ennek a kiegyezésnek az alapja a föld földesuri tulajdonának, a nagybirtokosok megőrzése volt. Ez erőteljes feudális maradványok fennmaradását okozta nem-

zetgazdaságunkban és az ország gazdasági és társadalmi elmaradottságához vezetett. Románia fejlődésének ez a sajátos jellege megtízszerezett szenvedéseket zúdított a munkásosztályra és a dolgozó parasztságra.

Országunk példája teljes mértékben megerősíti a nagy Lenin szavait:

„A burzsoáziának előnyös, ha a proletáriummal szemben a mult egyes maradványaira támaszkodhat, például a monarchiára, az állandó hadseregre és így tovább. A burzsoáziának előnyös, hogy a polgári forradalom ne söpörje el tulságos elköltéséggel a régi világ minden maradványát, hanem hagyjon meg egyeseket közülük, vagyis, hogy ez a forradalom ne legyen teljesen következetes, ne menjen el a végéig, ne legyen határozott és kíméletlen.”

Tehát már a XIX. század végétől az a történelmi feladat hárult a romániai proletáriumra, hogy előbbre vigye a társadalmat, hogy vezetője és irányítója legyen a burzsoá-demokratikus irányban való forradalmi uton történő szükségszerű átalakulásoknak.

Abban az időben a forradalmi mozgalom központja Nyugat-Európából Kelet-Európába tolódott át. Ezért, kezdve az első munkáskörök megalakításától, munkásmozgalmunk egész fejlődésének folyamatát az oroszországi forradalmi mozgalom menete befolyásolta, amelyről Friedrich Engels még 1832-ben azt mondta, hogy „az európai forradalmi mozgalom előőrse”.

A kapitalizmusnak az imperialista szakaszba való átvonása feltételei között, a munkásmozgalmak növekedése és az osztályharc kiéleződése országunkban a munkásosztály olyan egységes és központosított pártjának megteremtését követelte, amely képes magára vállalni a forradalmi munkásmozgalm vezetését.

A régi szocialista pártban, amely a „nagyelőkűk” — a pártvezetőségben lévő burzsoá elemek — áruháza folytán szétzúzott, a II. Internacionálé opportunista ideológiája uralkodott.

A romániai munkásmozgalmra káros befolyást gyakorolt Dobrogeanu-Gherea, újjobboldalsági elmélete, Gherea, jóllehet tevékenysége kezdetén megszervezte a munkáskörök egyes általános-demokratikus követeléseinek platformját, irdalomkritikai téren kifejtett tevékenységében pedig küzdött a reakció ideológiáinak (Maiorescu és mások) nézetei ellen, mégis olyan mensevik, oportunista eszméket vitt a Pártba, amelyeket Lenin annak idején megbírt és szétzúzott.

Gherea lebecsülte az elmaradott országok forradalmi erőinek fejlődését és harcuképességét. Rothadt, proletárellenes, lényegében mensevik elméletet hirdetett, amely szerint ezekben az országokban „a szocialista párt kormányrajutása... csak akkor válik lehetségessé, miután a szocializmus végérvényesen győzött Nyugat-Európában”. Gherea nem látta, hogy a romániai proletárium, jóllehet számbelileg kisebbségben volt, fejlődő osztály, a jövő osztálya volt és a marxistáknak erre kellett irányt venniük. Gherea átveszi a mensevik kispolgári taktikai felfogását, amelyet Lenin „a proletáriumot és a polgári osztályok gyászos függvényévé változtató taktikaként” jellemezte. Azt erősítette, hogy a parasztkérdés megoldásának feladata a burzsoázia háru és ő kell, hogy legyen a hegemon a polgári demokratikus forradalomban. A forradalmi marxizmustól idegen Gherea, csakugy, mint a nyugateurópai szociáldemokraták, individuálista, reakció elemek tekintette a parasztságot, semmibe véve a földesuri igát nygő parasztság mérhetetlen forradalmi erőitartalékait, a marxizmus-leninizmus alapeszméjét, amely szerini a proletárium és a parasztság szövetsége egyik felfeltétele a proletárium győzelmének.

Gherea oportunista felfogásait döntő befolyást gyakoroltak a szocialista párt vezetőségére, sőt a Kommunista Pártban is tovább érvényesítették káros befolyásukat, amelyt csak 1932-ben, Pártunk V. kongresszusán számoltunk fel.

lyet csak 1932-ben, Pártunk V. kongresszusán számoltunk fel.

Az ipar kifejlődése a XX. század elején, a külföldi tőke benyomulásának fokozódása a nemzetgazdaság főbb ágába azt vonta maga után, hogy az imperialista országok gazdaságilag és politikailag egyre jobban maguk alá rendelték Romániát, fokozódott a proletárium kapitalista kiszákmányolása, ami egybefonódott a legsötétebb nyomorban és elnyomásban sanyíró parasztságnak a földesurak és bérlők által való véres kiszákmányolásával. Ez a helyzet az osztályellentétek kiéleződését váltotta ki. Az osztályellentétek kiéleződése, valamint az 1905. évi orosz forradalom ösztönzése lángrobbantotta az 1907. évi nagy parasztfelkeléseket.

Ilyen körülmények között, a fiatal romániai proletárium, amely gyengén fejlett osztálytudattal rendelkezett, marxista ideológiával felvértezett forradalmi politikai párt hián, nem tudta egyesíteni a tőkés kiszákmányolás ellen folytatott harcot a parasztság harcaival.

A burzsoázia és a földesurak vadállati megtorlása több mint tizenegyszer paraszt vérébe fojtja a parasztfelkeléseket, agyuntűzést egész falvakat sepernek el a föld színéről. De ezek a felkelések megmutatták a parasztságban rejlő nagy forradalmi energiákat. Ugyanakkor megmutatták a parasztság reakciós jellegét hangzóztató elméletek hamis voltát. Ez elméletek hirdetői a szociáldemokrata vezetők és Gherea is, nyilvánosan állást foglaltak a felkelés ellen s ezzel felfedték, milyen mélyre süllyedtek az opportunizmus mocsarába.

A szocialista vezetők oportunista magatartásával szembeeszelnek a paszani, prahovaivölgyi, salati munkásság, valamint más vidékek munkássága soraiából kiemelkedő forradalmi elemek, élükön Stefan Gheorghiuval, akik támogatják a parasztság igaz ügyét, röpcédulákat nyomtatnak és terjesztenek és tiltakozó tüntetéseket szerveznek a felkelő paraszttal letartóztatása és lemészárlása ellen.

Az első világháborút megelőző években és a háború alatt számos munkásakció zajlik le. A legkiemelkedőbb közöttük a galati munkások 1916 június 13-i hőses tüntetése volt. A galati tüntetés véres megtorlása és kilenc munkás meggyilkolása. Előzőn Spiridon Vranceanuvval és Pascal Zahariavval, távolról sem felemlítette meg a forradalmi munkásokat, hanem jelt adott a bukaresti, ploesti, brailai, stb. hatalmas tiltakozó tüntetésekre, 15 000 munkás sztrájkjára, amelyet a galati tüntetés követett. Mindez kifejezésre juttatta a proletárium akaratát, hogy független politikai erőként nyilvánuljon meg és a hősi orosz proletárium példájára szembeszegüljön az imperialista háborúval.

Eltársak!

Az 1917-től 1923-ig terjedő időszak a forradalmi fellendülés időszaka, melyet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom világörténelmi jelentőségű győzelme váltott ki az egész világon. Az Októberi Forradalmat, miután elszakította a világimperializmus láncát és megnyitotta a proletárium forradalmi harcokát, azonnal hatalmas forradalmi harcok követték az egész világon.

A proletáriumforradalom győzelme Oroszországban, a békéért, az imperialista háború ellen, a munkás-paraszt hatalomért folyó harc jelszavának a földet a parasztnak jelszavának elterjedése a tömegekben, növelte Romániában a forradalmi harcok hullámait.

Nagyszámu, katonaruhába öltözött román munkós és parasztraternizál a Vörös Hadsereggel; Odesszában, Póltávanban és Kievdben román forradalmi egységeket létesítettek, amelyek az ellenforradalmi erők ellen harcoltak.

Közvetlenül a fegyverszünet megkötése és a német csapatok kivonulása után a vasutasok, a fémipari munkások, a dohánygyári munkások és munkásnők, a nyomdászok hatalmas sztrájkharcra lépnek le Bukaresztben. A burzsoá-földesuri kormány megszervezi ellenük az 1918 december 13-i gyalázatos megszárlást.

restben. A burzsoá-földesuri kormány megszervezi ellenük az 1918 december 13-i gyalázatos megszárlást.

Az Októberi Forradalom következményeképpen a romániai szocialista pártokban, kiéleződött az ideológiai harc a forradalmi elemek és az opportunista elemek között. A forradalmi elemek kommunista csoportokba szerveződtek.

A kommunista csoportok vezetésével a vasutasok a petróleumipari, a fővárosi közforgalmi és más munkások sztrájkja politikai tömegsztrájkok jellegét öltötték. A kommunista csoportok élén Pártunk kipróbált vezetői, Ana Pauker, Vasile Luca elvtársak (hatalmas társ), valamint felehetetlen forradalmár harcosaink, Pavel Teacenco, Ivánnus, Leonte Filipescu és mások állottak.

A kommunista csoportok harcra szólították az éhség és nyomor rendszere ellen, amelynek a kapitalista kiszákmányolók alávetették a proletáriumot, az ostromállapot ellen, a kormány megtorló intézkedései és a munkás-székhaték erőszakos kiürítése ellen. A kommunista csoportok és a többi forradalmi elem ugyanakkor leleplezték az ifjú szovjethatalom elleni bűnös intervenció terveket; Bessarabiá leigázását a román burzsoázia és nagybirtokosság által, azt a tervet, hogy Romániát a szovjetellenes politika előretolt állásává alakítsák.

A kommunista csoportok sztrájkokat szerveztek és röpiratokat terjesztettek Románia burzsoá-földesuri kormányának az imperialisták parancsából végrehajtott, a magyarországi forradalmat elfojtani hivatott intervenciója ellen.

Ezeknek a harci jelszavaknak a jegyében a politikai tömegsztrájkok és munkástüntetések 1918—1919-ben egyre nagyobb méreteket öltenek és az 1920-as általános sztrájkban érik el csúcspontjukat. Ez az általános sztrájk magával ragadta Romániának csaknem egész proletáriumát.

Ilyen körülmények között, amikor a hősi orosz proletárium példájától lelkesítve a romániai munkásosztály különös erővel nyilvánította ki a kapitalista kiszákmányolás elleni harci akaratát, a burzsoá-földesuri kormány az általános sztrájk pressziója alatt arra kényszerült, hogy a sztrájkolók számos követelését kielégítse, de ugyanakkor megtorlásra készült. A szociáldemokrata boncok és vezetők elárulják a proletáriumot; felszólítják a sztrájkolókat, hogy üljenek nyugodtan otthon, s ezzel lehetővé teszik, hogy Averescu, a tőkés és földesurak szolgálatában álló hóbér, verbefojtsa a sztrájkot.

Az 1920-as általános sztrájk tapasztalatai mindennél jobban megmutatták a romániai proletáriumnak annak szükségességét, hogy élén forradalmi politikai párt, marxista-leninista párt álljon, amely vezetni tudja a burzsoá-földesuri hatalom megdöntéséért vívott harcban.

Egyben kiélezte a politikai és ideológiai harcot a szocialista pártban, ahol a kommunista csoportok teret nyernek a Kommunista Internacionáléhoz való lecsatlakozás javára és sikerül legyőzniük a jobboldali szocialista, valamint a szavakban forradalmár, tettekben áruló centrista irányzatok képviselőinek opportunista és reformista téziseit.

Egy kommunista csoport nyomban az 1920-as sztrájk utáni kiadott röpcédulájában a következőképpen jellemezte a szocialista párt gyáva, oportunista állásfoglalását: „Program, taktika, fegyelem nélkülű báb.párt, amely képtelen a munkások nagy tömegeinek forradalmi nevelésére.”

Egy, a szocialista párt kommunista csoportjainak Központi Bizottsága által aláírt kiáltvány a következőket mondja: „A hibákból le kell vonunk a tanulságokat a jövőre nézve... A szocialista pártot erős kommunista politikai párttá kell átalakítani.”

Éljen a Kommunista Romániai Pártjal!

Éljen a proletáriumforradalom!
A kommunista csoportok politikai és ideológiai felfüggesztő munkája nyomán a szocialista párt szekció-

nak többsége elfogadta a Kommunista Internacionáléhoz és a leninizmus alapelveihez való csatlakozást és magáévá tette a proletáriumforradalom eszméjét, az új típusú pártja vonatkozó lenini-sztálini tanok és a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja tapasztalatai alapján való pártépítés eszméjét.

A szocialista párt 1921 május 8-ra, Bukaresztbe összehívott általános kongresszusának 5-ik napján (május 13-án) döntő többséggel megszavazták a Kommunista Romániai Pártja megalakítását és a III. Internacionáléhoz való lecsatlakozását. (Hatalmas, hosszasan ismétlődő taps.)

A Kommunista Romániai Pártjának megalakulása a leninizmus történelmi jelentőségű győzelme volt az opportunizmus és a reformizmus felett a romániai munkásmozgalmban.

A Kommunista Párt az 1918—1919—1920-as évek Romániája nagy oszállyharcainak tüzeiben kovácsolódott ki, annak a forradalmi fellendülésnek a tüzeiben, amelyet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme váltott ki országunkban.

Az 1921. évi kongresszus számos határozatot hozott, amelyben kifejezte a proletáriumforradalom ügye iránti hűségét, kijelentve, hogy a hősi orosz proletárium által, „a világ proletáriumának élcsapatát” látja és szolidaritással üdvözlöztet küldte a Lenin és Sztálin által irányított Kommunista Internacionálénak.

Az 1921. évi kongresszus szakított a szocialista párt vezetőségének az imperialista háborúval szembeni nacionalista-sóven álláspontjával és állást foglalt a béke mellett, az imperialista háború ellen, a szocializmus országának — a Szovjet Köztársaságának — forradalmi védelme mellett.

Röviddel a kongresszus után, a szociáldemokrata boncok, akiket leleplezték mint a munkásosztály árulóit és kiűzték a pártból, megbontják a proletáregységet és szociáldemokrata pártot tákolnak össze, amely a burzsoázia ügynökségének szerepét tölti majd be a munkásosztály soraiiban.

Annak ellenére, hogy a kongresszus résztvevőinek többségét letartóztatták és a „Dealul Spierei-per” néven ismeretes gyalázatos pert inszenzárlják ellenük, a kommunista vezetőség számos gyárban sztrájkharcot szervez és a Szocialista Ifjúsági Szövetséget Kommunista Ifjúsági Szövetséggé, Románia dolgozó ifjúságának marxista-leninista forradalmi szervezetévé, a Kommunista Párt hajtásává és tartalékává alakítja át.

1922 októberében tartják meg a Kommunista Romániai Pártjának II. kongresszusát, amely egyes általános politikai kérdések tisztázása és a kommunistáknak a szakszervezetekben, a női és ifjúsági tömegek soraiiban való harci feladataik megállapítása mellett, a Kommunista Internacionálé tézisének és határozatainak alapján kidolgozta a Kommunista Romániai Pártjának ideiglenes szervezeti szabályzatát, Leninnek és Sztálinnak az új típusú párt szervezeti alapjaira vonatkozó tanításai alapján, a szervezeti szabályzat kijelöli a Párt felső és alsó szerveit, a pártiszervek és a párttagok kapcsolatait a demokratikus centralizmus alapján, meghatározza ki lehet párttag és leszögezi a párttagok kötelességeit: a Párt határozatainak keretében harcolni a kommunista eszmék terjesztéséért, résztvenni a Párt gyűlésein, megnyilvánulásain és összes akcióiban, fizetni a tagsági díjat, megőrizni a proletárbeccsületet, az osztályhűség példáját adni és végrehajtani a Párttól kapott megbízásokat.

A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjáról véve példát, Pártunk szakadályan harcot folytatott, hogy szervezeteibe bevigye a lenini szervezeti alapelveket.

Eltársak!

A következő időszakban, 1923—1929 között, a kapitalizmus viszonylagos stabilizációjának időszakában, a burzsoázia és a nagybirtokosság ellenté-

* A május 8-i ünnepi gyűlésen tartott jelentés rövidebb gyorstródi jegyzetét után. A jelentés teljes szövege brosúrában jelenik meg.

madásba kezd és a reformista áru-
lök támogatásával sikerül megfékez-
ni a dolgozó tömegek forradalmi len-
dületét. A szociáldemokráta szakadá-
rok a munkásszakszervezetek meg-
bontásához látnak, hogy megakadá-
lyozzák a munkásosztálynak a kapita-
lista kizsákmányolók elleni egysé-
ges harcát.

Az állampolgári szabadságjogok és
a munkásosztály vívmányai elleni tá-
madás megindításával a román reak-
ció megkísérli lefejezni a munkás-
mozgalmat, törvényen kívül helyezi
a Kommunista Romániai Pártját. A
kommunista párt új alapokon átszer-
vezi tevékenységét, mely illegálitás-
ba vonul és tanúval a Bolsevik Párt
nagyserü tapasztalataiból, amely mű-
vészen egybe tudta fogni az illegális
munkát a legális munkával, harcol
ebben az időszakban, hogy megvédje
a munkásosztály érdekeit a munká-
latók offenzívája ellen.

A Kommunista Romániai Párt-
jának III. kongresszusa, amelyet
1924-ben tartottak, leleplezi Romániá-
nak az angol-francia-amerikai impe-
rializmus gyarmatává való átalakí-
tását, s arra a fontos feladatra hívta
fel a párt figyelmét, hogy vezesse a
munkástömegeknek a munkanélkülis-
ég és az üzemekben és gyárakban
fokozódó kizsákmányolás elleni min-
dennapos harcát. A kongresszus fel-
szólítja a pártot, hogy szervezze és
vezesse a paraszttömegek a földesuri
kizsákmányolás és önkény elleni min-
dennapos harcát, valamint az elnyom-
tolt kisebbségeknek az elnemzetiet-
lenítés, a gazdasági, politikai és kul-
turális elnyomás elleni harcát. A III.
kongresszus behatóan foglalkozott a
párt szervezeti kérdéseivel, s leszó-
gatta, hogy „a párt politikai-szervező
munkájának sulypontját a gyári sei-
tekből kell áthelyezni.” Így végeztet-
te a II. Internacionálé pártjai
egyik szervezési eljárásának. Ezek a
pártok ugyanis a parlamentit harcot
tekintették a politikai tevékenység
fü kémfájának s ezért a választóké-
rőlektre helyezték a hangsúlyt.

A III. kongresszus határozataival
felfegyverkezve, a párt vezeti a ma-
rosvölgyi, aradi, bukaresti, stb. ha-
talmas sztrájkmozgalmakat és harcol,
hogy szervezett jelleggel adjon a pa-
rasztság 1926, 1927, 1928-as akcióinak
az adóterhek és kényszerűreghajtás-
ok, a földesuri fullajtárak által kö-
tött gyalázatos elszégedtetési szer-
ződések ellen, harcol, hogy ezek-
nek a harcoknak a tűzében kikö-
vacsolja a munkások és parasztek
szövettségét.

A Kommunista Romániai Pártja
1928-ban olyan körülmények között
tartotta IV. kongresszusát, amikor a
világimperialisták — a román bur-
zsoázia és földesurak segítségével —
hozzálították, hogy Romániát a Szov-
jetunió elleni háború egyik hidőrvé-
alakítsák. A kongresszus a háborus
kiszűlés elleni harc megszervezésé-
nek kérdését tűzte a párt elé és
felszólította a pártot, hogy kapcsolja
össze a munkásoknak és parasztek-
nek a tőkés-földesuri kizsákmányo-
lás elleni vívott mindennapos küzdé-
lmét a szovjetellenes háború előké-
születei ellen vívott harcral.

A kongresszus egy másik hatá-
rozata felhívta a pártot, hogy harcol-
jon az egységes szakszervezetek me-
gerősítéséért és a forradalmi vörös
ellenzék megszűréséért a reform-
mista szakszervezetekben, azzal a
céljal, hogy a kommunista párt ideo-
lógiai vezetése alatt egységesítse a
szakszervezeti mozgalmat. Ennek a
direktívának az alkalmazásával a
párt-szervezetek fokozzák a szakszer-
vezetekben kifejtett működésüket,
előkészítik a munkásság mozgósítá-
sát a munkálatok offenzívája ellen.

A marxista-leninista tanóktól ve-
zévelve, melyek szerint a szociála-
demokrácia a burzsoázia legfőbb tá-
rsadalmi támasza a munkásosztályon
belül és a kizsákmányolás elleni harc
elképzelhetetlen a szociáldemokratiz-
mus elleni harc nélkül, pártunk
szüntelenül harcol a munkásosztály
sorában, valamint a párt sorában
megnyilvánuló oportunista és reform-
mista hatások ellen, hogy leleplezze
és elszigetelje a tömegektől a szociál-
demokrata bonccokat.

Az egységes szakszervezetek 1929-
ben Temesvároton, Pártunk közvetlen
vezetésével megtartott kongresszusa
harcba szállított a proletáriátusokat
a munkálatok offenzívája ellen,
amellyel a munkásságra akarták há-
rítani a gazdasági válság terheit,
harcba szállított a proletártömegeket
a válság forradalmi leküzdéséért. Va-
sile Luca elvtárs szavai által pártunk
szűcsökülési tömegakként szervezésé-
re hívta fel a dolgozókat, megmagyaráz-
ta nekik, hogy a tőke és a burzsoá-
földesuri állam elleni harc nélkül,
a hatalom kivívása nélkül a proletá-
riátus nem érheti el gazdasági hely-
zetének lényeges megjavulását. A
nemzeti-parasztpárti kormánynak a
temesvári kongresszus ellen kifejtett
vad terrorja ellenére a kongresszus

számos akció követte, melyek között
a legkiemelkedőbb a lupányi bányá-
szok hősiessztrájkja volt. Ezek az
akciók a munkásosztály harci szelle-
mének növekedéséről tanuskodtak.

A kapitalizmus viszonylagos stabili-
zációja időszakának lezárulása és a
gazdasági válság közeledése új ma-
nőverekre készíti a burzsoáziát.

A burzsoázia mikor látta, hogy
a tömegek elégedetlensége egyre
nö és hogy a reformista vezérek,
akik kompromittálták magukat a
tömegek szemében, mint a bur-
zsoázia ügynökei —, már nem ren-
delkeznek a kellő politikai befolyás-
sággal ahhoz, hogy eltérítsék a
proletáriátust a kizsákmányolás
elleni harctól, diverziós fasiszta
szervezeteket létesített, melyeket
szembeállított a munkásmozgalom-
mal. A Vasgárda, amelyet a bur-
zsoázia hívott életre és pénzelt,
fasiszta rohamcsapatként műkö-
dött a munkásosztály és a nép
ellen, mint a Gestapo bérencyű-
nöksége, amelyet sztrájkterésre és
diverziós pogromok megszervezésé-
re képeztek ki, s a fájvédő bes-
tiálítás, a bűn és a román nép
nemzeti érdekeinek elárulása szel-
lemében nevelték.

Éppen ezek között a körülmé-
nyek között, amikor a párt egysé-
gesebb kellett volna, hogy legyen,
mint valaha, az osztályellenesség-
nek sikerül a pártban bűnös, elven-
telen frakcióharcot provokálnia,
amely meggyengíti a párt sorait
és a pusztulás szélére sodorja
a pártot. A pártellenes frakción
hozzálított a forradalmi
szervezetek megbontásához és fel-
fedik a sziguranca előtt a becsüle-
tes forradalmi kádereket.

Ugyanakkor a frakciós elemek
elszigetelt akciókba vonják a
pártaktivát, amelyek a káderek
megsemmisítéséhez és a pártnak a
tömegektől elszakadt szeptárává
való átalakulásához vezettek.

Ez az állapot javarészt annak
tulajdonítható, hogy a párt vezet-
őségében voltak egyes kispolgári
gondolkodású és kalandorhajlamu,
pártszerűtlen elemek, akik távol-
tartották a felelős munkától az
egészséges proletárelveket. Más-
részt annak, hogy a pártban a
politikai, ideológiai és szervezeti
kérdések terén még komoly op-
portunista szociáldemokrata ma-
radványok voltak.

Később egyes elemeket, akiknek
vezető szerepük volt a frakciós
harcokban, lelenelték, mint a
munkásosztály ellenségét, akik-
nek kapcsolatuk volt a trockista
árulókkal.

A frakciós vívódások egyideig
elvitották a pártot természetes fel-
adatától — a munkásosztály és a
román nép harcának megszervezésé-
től és vezetésétől, felfedték a párt-
ot az osztályellenesség előtt, elszige-
teltek a tömegektől és így ha-
lális veszélybe sodorták magát a
párt létét.

Ezek között a nehéz körülmé-
nyek között pártunk nagy segítsé-
get kapott a Kommunista Interna-
cionálé Végrehajtó Bizottságától,
amely felszólította a pártot, hogy
számolja fel a frakciós harcot, áll-
lítsa vissza a párt egységét, ves-
sen véget a szektárizmusnak és
fejtsen ki széleskörű politikai tö-
megmunkát, hogy egyetlen forra-
dalmi áradatba vonja a széles
proletártömegeket, a paraszttöme-
geket és az elnyomott nemzetisé-
gek tömegeit.

A Komintern testvéri, interna-
cionalista segítségével pártunk
szétverte a pártellenes frakciókat,
megerősödött és felkészült az új
harcokra.

Eltársak!

Mitán helyreállította harci egy-
ségét, a kommunista párt kezébe
vette 1929—1933-ban, a gazdasági
válság időszakában lelátzódnó
nagy munkásarcok vezetését.

Ezek a harcok olyan feltételek
között zajlottak le, amikor a
Szovjetunió döntő győzelmeket
aratt a szocializmus építésének
frontján, míg a kapitalista világot
méreteiben példa nélkül álló gaz-
dasági válság ragadta örvényébe,
amikor a burzsoázia egyrészt a
munkásosztály leverésének útján,
fasiszta diktatúra bevezetésével,
másrészt háború kirobbantása út-
ján írszegett kilábalni a vál-
ságból.

Ilyen körülmények között ül
össze 1932 januárjában a Kommu-
nista Párt V. Kongresszusa,
amely fordulópont volt pártunk
életében. Ez a kongresszus ele-
mezte elsősorban mélyrehatásan
a romániai forradalmi mozgalom
perspektívát, megbrálta az el-
hajlásokat, a lenini-sztálini vonal-

tól való összes eltéréseket és elosz-
latta a pártban uralkodó ideo-
lógiai zűrzavart. Hangsúlyozta,
hogy Romániában megvannak a
tőkés rendszer összes ellentmondá-
sai, amelyek sulyosbízt az or-
szág gazdasági elmaradottsága,
valamint a kapitalista tulajdon és
kizsákmányolás legmagasabb for-
máinak (kartellek, trösztök) egy-
beszüvésé a kapitalizmus előtti
formákak és a mezőgazdaság hü-
béri csúkevényeivel, a kongressz-
szus arra a következtetésre jutott,
hogy Románia az imperialista ál-
lamok láncának egyik gyenge
láncszeme.

A kongresszus ugyanakkor ki-
fejté, hogy „Románia a tőkésvilág
szélén fekszik és közvetlen szom-
szédja annak az országnak, amely
a szocializmust építi”. Ennélfog-
va „Románia a fasiszta Lengyel-
országgal együtt egyik legfontos-
abb láncszeme annak az ellen-
forradalmi imperialista háborúnak,
amelyet a nemzetközi impe-
rializmus a Szovjetunió ellen
szervez.”

A kongresszus kiértékelté an-
nak a történelmi pillanatnak a
jelentőségét, amelyben összeült, s
céljául tűzte ki, hogy választ ad-
jon a romániai forradalmi mozga-
lom alapvető kérdéseire, megszű-
lárítsa a párt sorainak egységét,
ideológiailag felverteze a pártot
az előtte álló nagyszerű harcokra.

A kongresszus elvetette mind az
ujjabbágyás burzsoá-liberális el-
meletét, mind azt a „baloldali”
szektáris tételt, hogy Románia köz-
vetlenül a proletárfordalom előtt
áll. A kongresszus megmutatta,
hogy Románia a „polgári demo-
kratikus forradalom kiteljesítése
előtt áll, hogy ennek a forradala-
lomnak a feladata erőszakkal
megdönteni a burzsoá-földesuri
államhálmot és megermenteni a
proletáriátust és a parasztság de-
mokratikus forradalmi diktatúrá-
ját.”

A kongresszus Lenin „A szociál-
demokrácia két taktikája a de-
mokratikus forradalomban” című
zseniális munkájában kifejtett té-
telek alapján megmutatta, hogy
„ennek a forradalomnak a hege-
monja csak a proletáriátus le-
het, amely a falun a proletár és
félproletár elemekre támaszkodik.
szövegeseként maga után vonja
a parasztság szegény réteget és
főbb középréteget és harcol a
falusi burzsoáziával (a kulákssá-
gal) a parasztság alapvető töme-
geinek vezetéséért.”

A kongresszus továbbá kifejtet-
te, hogy ennek a forradalomnak
az objektív társadalmi-gazdasági
feltételei, csakugy mint a forradala-
lom mozgatóerőinek sajátoságai,
valamint a nemzetközi helyzet,
megermentik a gyors átmenet fel-
tételét a polgári-demokratikus
forradalom kiteljesítésétől a szo-
cialista proletárfordalomhoz.

A kongresszus megállapította,
hogy a frakciós vívódások felszám-
olása után a párt számos sik-
kert ért el és felhívta a párt fig-
yelmét bizonyos fogvatékok-
okra és hiányokra, amelyeket le-
kell küzdenie, ha sikerrel akarja
teljesíteni történelmi feladatait.

A kongresszus felhívta a figyel-
met arra, hogy a romániai forra-
dalmi fellendülés fejlődési szaka-
szát a proletáriátus és a parasz-
tság osztályharcának, a nemzeti-
forradalmi harcának és a városi
kispolgárok mozgalmának egvidejű
fejlődése és növekedése jellemzi,
és hangsúlyozta, hogy a pártmunka
lemaradt az osztályharc kiéle-
ződéssel szemben.

A kongresszus azt a feladatot
tűzte a párt elé, hogy erősítse
meg a szervezeteket az Inari köz-
pontokban és felhívta a figyelmet
arra, hogy az egész pártnak ha-
tározott fordulatot kell tennie a
paraszttömegekben végzett munka
terén. A kongresszus megállapí-
totta, hogy a párt legfontosabb
feladata megermenteni a munká-
sok és a parasztek harci szövet-
ségét a proletáriátus hegemoniá-
jával és vezetni a paraszttömegek
harciát a dolgozó parasztság azon-
nali kövteleseletért és a parasz-
kérdés forradalmi megoldásáért.”

Alapvető stratégiai utmutatás-
ként az V. kongresszus felhívta a
pártot, hogy a fősapást a szo-
ciáldemokráciára és annak ugy-
nevezett „baloldali” szárnyára, a
gheterteristákra mérje, mint a
burzsoázia fő társadalmi támaszá-
ra a munkásosztály sorában, va-
lamint a nemzeti-parasztpártokra
és az ugynevezett „baloldali” cso-
portokra, mint a forradalom leg-
erősebb és legveszélyesebb ellen-
ségeire a falun.

A Párt figyelmének homlokterébe
azt a feladatot állította, hogy harcol-
jon a szovjetellenes háború előké-
szítése ellen és hangsúlyozta, hogy
„a Szovjetunió elleni háború egy-
szersmind a romániai dolgozó töme-
gek elleni kegyetlen háború lesz
és hogy a Párt csak akkor mozgósít-
hatja harcba ez ellen a veszély ellen
a legszélesebb tömegeket, ha meg-
magyarázza nekik, hogy a Szovjet-
uniót védve, egyszermind önmaguk-
kat, mindennapi érdekeiket, törté-
nelmi létérdekeiket védik.”

Az V. kongresszus történelmi je-
lentősége abban rejlik, hogy a
lenini-sztálini tanok és a bolse-
vizmus tapasztalatainak fényében,
leszógatta a Párt szervezeti, ideo-
lógiai, stratégiai és taktikai alap-
elveit.

Eltársak!

1932-ben a gazdasági válság
tetőfokának évében, országunkban
az uralkodó osztályok újabb lépést
tesznek azon az uton, amely az
angol-francia-amerikai tőke tel-
jes gazdasági és politikai rabságába
dönti Romániát.

A Kommunista Romániai Pártja
Központi Bizottságának egyik Ha-
tározata a következőket mondja:

„Az angol-francia tőke, de külö-
nösen az angol tőke azt tartja,
hogy a jelen pillanatban a nemzeti
parasztpárt jobban képviseli érde-
keit Romániában és — minthogy
mög van „népszerűség” a tömegek
sorában —, alkalmasabb arra, hogy
lecsendesítse a dolgozó tömegeket
kizsákmányolásuk és a Szovjetunió
elleni háborus készülődés érdeké-
ben.”

A Maniu—Vajda-kormány valóban
a legnagyobb buzgalommal igyeke-
zett végrehajtani a rábizott felada-
tokat. Az ország legfőbb kincseinek
árubabocsátását, a nemzeti jövede-
lem legjelentősebb forrásainak kon-
cesszionálásait a külföldi trösztök-
nek, az amerikai és angol üzletem-
berekkel való botránys szerződések
megkötését, stb., betetőzi a hírhedt
„genfi terv” alkalmazása, amely köz-
vetlen külföldi ellenőrzést vezet be
az ország kincsei és a román állam
ügyei felett. A külföldi ellenőrök
első intézkedései között volt az al-
kalmazottak 30 százalékának elbocsa-
tása, három áldozati görbe, amely
60 százalékkal csökkentti a köztiszt-
viselők fizetését, és az alkalmazot-
takra hárított egyéb új terhek.
Ezeknek az intézkedéseknek az al-
kalmazása növelte a munkanélkülis-
séget, fokozta a munkások és pa-
rasztek tömegeinek nyomorát.

A Kommunista Romániai Pártja
volt az egyetlen Párt, amely egysé-
lésre és harcba hívta az éhező és
elgyötört dolgozó tömegeket a ke-
nyérért, békéért és szabadságért, az
ország gazdasági leigázása ellen,
Romániának a szovjetellenes háború
hidővállásává változtatása ellen.

A Kommunista Romániai Pártja
Központi Bizottságának 1932 ápri-
lisában és októberében tartott plená-
ris ülésein hozott határozatok teljes
erővel arra irányították a Pártot,
hogy megszervezze és harcba mozgá-
sítsa a vasuti munkásságot, megál-
lítoták az azonnali gazdasági köve-
telésekre folytatott harc és a fasiz-
mus és a háború elleni harc egybe-
kapcsolásának vonalát, valamint a
reformista boncock fejtelett és el-
lenére megvalósítandó alulról kiin-
duló egységfrontnak és az akcióbi-
zottságok megválasztásának takti-
káját.

A Párt alkalmazta a Központi Bi-
zottság által kidolgozott vonalát,
megszervezte és vezette a vasuti
munkások és a petróleumipari mun-
kások harcát, amelyek az 1933 ja-
nuár—február sztrájkokban érték el
tetőfokukat. E sztrájkok méreteinél
fogva, harcok forradalmi jellegűknél
fogva — a grivical sztrájkjál a mun-
kások elfoglalták a műhelyeket —
azzal, hogy a dolgozó tömegeket és
egy nprétegeket országsszerite szé-
leskörű szolidaritási okelőra mozgó-
sították a sztrájkolókkal, az 1933-as
munkásarcok dicsőséges lapot írtak
a munkásosztály és a román nép
történetébe.

Noha a grivical sztrájkot véresen
elfojtották, noha terrorhadjáratot
indítottak a munkásmozgalom el-
len, noha intézkedéseket fogantol-
sítottak a szakszervezeti szerveze-
tek felszámolására és pereket
luszcenáltak a sztrájkok vezetői
ellen, a vasuti munkások és a pe-
tróleumipari munkások harciát a mu-
nkásosztály erejének határozott
megnyilvánulása voltak a fasiz-

mus ellen, csapást mértek az or-
szág fasizálásának és az imperializ-
mus Igájába hajtásának politiká-
jára, a hóhér Vajda kormányának
bukását eredményezték és megerő-
sítették a Párt tömegbefolyását és a
tömegekkel való kapcsolatát. Meg-
erősödött maga a Párt is, mert so-
raiba belétek a legharcakészebb,
legtöredalmibb, a nagy harcok
tűzében megvédődött elemek.

Az 1929—1933-as gazdasági válság
időszakában folyó munkásarcok, va-
lamint azok a harcok, amelyeket a
kommunisták a következő években
szerveztek, bebizonyították, hogy a
Kommunista Párt védi a munkásosz-
tály mindennapi érdekeit, szervezi
a munkások harcát a jobb életért. A
burzsoá-földesuri kizsákmányolás el-
len, valamint az ország gazdasági
leigázása ellen a világ imperialistái,
élükön az amerikai és angol impe-
rialisták által.

Eltársak!

A hitleristák uralomrajutása Né-
metországban az egész világreak-
ció számára. Így tehát a román
reakció számára is, jeladás volt a
háborus készülődések fokozására.
Románia egész bel- és külpolitiká-
ja azt mutatta, hogy a román reak-
ciós körök határozottan irányt vet-
tek a fasizmusra.

Ilyen körülmények között, ami-
kor a kommunista pártokra az a
feladat hárult, hogy széleskörű
harci néprfrontot szervezzenek a
fasizmus és a háború ellen, Pártunk
számos legális tömegszerveze-
tetet alakít, hogy akcióit folytatthas-
son széles antifasiszta néprfront
megalakítása érdekében. A Párt,
harcának ez új szakaszában, foko-
za tevékenységét a parasztság, a
haladó értelmiség, valamint az
együttlalkó nemzetiségek sorában
és a burzsoá-földesuri rendszer
egyre vadabb terrorja ellenére,
számos háborúellenes és antifasiszta
jellegű sztrájkmozgalmat, tö-
meggyűlést és néptüntétést szer-
vez.

1936—1937-ben, a Kommunista
Párt javaslatának alapján, demo-
kratikus harci front jön létre az
Ékésfronttal, a Madossal, a De-
mokratikus Blokkal és a Szociál-
demokrata Párt egyes szervezetel-
vel. Ez a front sikerrel működik
az 1936—1937-es mehedinti és hu-
nyadi részleges választásokon, ahol
a Pártnak a parasztság tömegei köz-
zött kifejtett munkája eredménye-
képpen, a demokratikus erők koalí-
ciója legyőzi a fasiszta és reak-
ciós erőket.

A burzsoázia számos alávaló
pert inszenál, hogy csapást mér-
jen a Pátra és az antifasiszta
mozgalomra. A Kommunista Párt
vezetésével azonban ezeket a pe-
reket szószékké változtatják, ahol
leleplezik a háborus készülődése-
ket és harcba hívják a legszéle-
sebb tömegeket a fasizmus és a há-
ború ellen.

A burzsoá pártok vezetőinek cin-
kosságával bevezetik II. Károly ki-
rályi diktatúráját, felszámolják az
állampolgári szabadságjogokat, fa-
sista típusu alkotmányt és más fa-
sista intézkedéseket léptetnek élet-
be, amelyek fokozzák a kizsákmá-
nyolást és rendőri terrorrendszer-
nek vetik alá a munkásosztályt.

Pártunk ebben az időszakban
néhány nagy hibát követett el. E
hibák értelmi szervezője az áruló
Föris, a Párt akkori vezetőségének
tagja volt. Így a Párt arra utasí-
totta a pártot követő demokrati-
kus elemeket, hogy vegyenek részt
a királyidiktatúra által szervezett
választási komédiában és kladt a
Jelszót: „A Nemzeti Ujjászületés
Frontján belül és kívül tömörítlen
a demokratikus erőket”. Amikor
pedig a Vasgárda lett a legfőbb
veszélye, a Párt nem ismerte fel
ezt a veszélyt és nem összpontosí-
totta a főtűzet a Vasgárda ellen.
Noha a Párt hamarosan helyreho-
zta ezeket a hibákat ezek mégis
akadályozták a Pártot abban, hogy
széleskörű és határozott harci ak-
cióit szervezzen a fasizmus és a
háborus készülődések ellen.

Eltársak!

Mitán a hitlerista hadsereg le-
igázta Ausztriát, Csehszlovákiát és
Lengyelországot, a hitleri Német-
ország a szovjetellenes háború elő-
retölt hadállásával változtatva Ro-
mániát és más balkáni országokat.

Ez az amerikai és angol impe-
rialisták közvetlen cinkosságával

történt. Így például, amint a hitleri külügyminisztérium irattára-
nak a Szovjetunióban közzétett ok-
mányaiól kitűnik, 1939-ben Lon-
donban titkos tárgyalás folyt Wohl-
tat, Hitler megbízottja és az angol
vezetőkörök képviselői, Wilson
és Baxton között. A tárgyalás fo-
lyamán Anglia felajánlotta, hogy
teljes egészében tiszteletben tartja
a kelet- és délkelet-európai ügyne-
vezett „német érdekszférát”. Le-
mond a Románianak és más kelet-
európai országoknak adott garan-
ciákról és rábírja Franciaországot,
hogy feladja kapcsolatait ezekkel
az országokkal.

Annak következtében, hogy Ro-
mánia a hitleri Németország befo-
lyási szférájába került, hatalomra
juttatják Antonescu fasiszta dikta-
turáját.

Az „Allásponyuk” című doku-
mentumban, amelyet 1940-ben ter-
jesztettek, a Párt figyelmeztette a
román népet: a katonai vasgárdis-
ta terrordiktatúrát azért készítik
elő, hogy előőrül szolgáljon a
szovjetellenes háborús provokáció
számára. A dokumentum hangsú-
lyozta, hogy „inkább, mint bármi
kor, szükség van nemcsak a dolgo-
zó nép éberségére, hanem fáradhat-
atlan munkára is, hogy megerősít-
sük testvéri kapcsolatainkat a Szov-
jetunió munkásosztályával és a
Szovjetunió népeivel.” A Párt Köz-
ponti Bizottsága megmutatta, hogy
„a Szocialista Szovjet Köztársaság
Központi Bizottsága megerősítette
szövetségi érdekszférájának, gaz-
dasági és politikai ereje folytán
népeinek a szovjet hatalom, a Kom-
munista (bolsevik) Párt, Sztálin
elváltás körül létrejött morális és
politikai egységét, valamint a
főkész országokbeli proletáriátus
forradalmi támogatása folytán nem-
csak bármely tőkés állammal erő-
sebb lesz, de a tőkés államok bár-
milyen blokkjánál is.”

A Kommunista Romániai Párt-
ja sikrállt az ellen, hogy az or-
szágot a német, fasiszta imperializ-
mus kezére játsszák és számos tö-
megtüntetést szervezett, főképpen
Kolozsvárott, Brassóban, Temesvá-
ron. Tíz meg tizezer ember tünte-
tetett a hitlerizmus és a nemzetellen-
es kormány ellen.

*

Eltársak!

1941 június 22-én Antonescu véres-
kező fasiszta diktatúrája — Mihály
király, valamint Maniu és Brătianu
támogatásával — a hitleri Németor-
szág oldalán beletaszítja Romániát a
bűnös szovjetellenes háborúba.

Pártunk ezzel a háborúval szem-
ben kidolgozza a nemzeti antifasiszta
és háborúellenes harc politikai vona-
lát, amelynek alapján felhívja az ös-
zes demokratikus és hazafias pár-
tokat és alakulatokat, hogy hozzák
lére a román nép nemzeti egység-
frontját a hitlerista iga és az áruló
Antonescu katonai-fasiszta klikkje
ellen. A Párt fegyveres harcra hívta
az összes hazafiakat a fasiszta hábo-
rus gépezet ellen, a háborús terme-
lés szabotázsáért, a hitleri háború
számára folyó csapat-, fegyver- és
hadianyagszállítás szabotálásáért.

Ilyen körülmények között, amikor
Pártunkra történelmi jelentőségű fel-
adatok hárultak, az osztályellenes-
nek, egyes ellenforradalmi, áruló ele-
melek segítségével, amelyek élükön
Fórisal beforakodtak a párt vezető-
ségébe, sikerült sulyos és fájdalmas
csapásokat mérnie pártunkra. Ezek-
nek az imperialista ügynököknek
provokációja folytán leartóztatják
Teohari Georgescu és I. Chisinevschi
elvtársakat, a Párt Központi Bizott-
sága titkárságának tagjait. Az árulók
alávaló elvetemült akcióit folytatnák
a pártvezeték bomlasztására és
felszámolására, a sziguranca és a
Gestapo kezére játsszák a Párt alap-
kérdéseit. Feljelentik a kommunisták
által szervezett szabotázsakciókat és
partizánakciókat.

De a kommunisták áthatva a nép
és a haza iránti odaadástól, még
ilyen nehéz feltételek között is hitse-
gesek maradtak Lenin és Sztálin
nagyserű ügyéhez. A kommunisták
és a többi antibolsevista harcossal
lekesztette a szovjet népeknek a fa-
siszta hordák ellen vívott háború
erőit, lelkesítették Sztálin elvtárs nap-
parancsai és a moszkvai rádió lön-
góló harci felhívásai a hitlerista iga
lerázásáért. Bizalommal teljes a Szov-
jetunió győzelmében, dacolva a Ges-
tapo vad terrorjával és Antonescu
kivégző osztályaival, szabotázsakc-
mányokat szerveztek az üzemekben
és gyárakban, hazafias csoportokat
mozgósítanak a hitlerista háborús
gépezet ellen, nyomtatják és terjesz-
tik az illegális sajtót, rápeddültek,
amelyek harcra hívják a tömegeket
a fasiszta diktatúra és a háború el-
len. Az Ekéfront, a Huzafiák Szov-
jete

vétsége, a Madosz szervezeteivel és
más csoportokkal megalakítják az
Antibilista Hazafias Frontot.
Mindaddig azonban, amíg a Párt ve-
zetésében ülő elemek voltak, a
pártvezeték nem szervezhettek
széles tömegmozgalmat a szovjetel-
lenes háború ellen.

1944 április 4-én a szabotázs-
lévő, valamint a börtönökben és
gyűjtőtáborokban lévő fő pártkade-
reknél sikerül eltávolítaniok az el-
lenséges ügynökséget a Párt vezető-
ségéből.

Az, hogy Pártunkba ellenség fura-
kodott be, nem volt véletlen. A
Tito-banda és más imperialista üg-
nyökök, — Rajk, Kosztov, Kocsai-Dod-
ze, Sling és mások leleplezése után
kijött, hogy az imperialisták diver-
ziós- és kémiszolgálati a háború ide-
jén nagy erőfeszítéseket tettek, hogy
belopják ügynökeiket a kommunistá
pártok vezetőségébe.

A forradalmi mozgalom tapaszt-
alatainak megvilágításában, a Párt
1944 április 4-i akciója és Pátráscanu
utóbb bekövetkezett leleplezése, aki,
mint később bebizonyult, szoros kap-
csolatban volt az ellenséges ügynök-
séggel, legyen Pártunk számára fel-
hívás a forradalmi éberség fokozásá-
ra, hogy idejében leleplezze a Pártba
beszivárgott, vagy belopkodni akaró
ellenséges elemeket.

*

Eltársak!

Az ellenséges ügynökség félreáll-
tása és a Párt ideiglenes vezetőség-
nek megalakulása után a hazafias
erők harcra hatalmasan fellendült. A
Párt vezetősége kidolgozta az Ant-
onescu-diktatúra megdöntésének ter-
vét, valamint a politikai platformot
az összes demokratikus erők mozgó-
sítására e, cél megvalósítása érdek-
ben.

Míg a felszabadító Szovjet Hadse-
reg a Szovjetunió területéről kiűzött
hitlerista csapatokat üldözve behatolt
Románia területére, a dolgozó töme-
gek pedig egyre nyíltabban kifeje-
zésre juttatták gyűlöletüket és felhá-
borodásukat Antonescu rendszerével,
valamint a hitlerista háborúval szem-
ben, a SzDP vezetősége többször
visszautasította és huza-vona után el-
fogadta Pártunk javaslatát a Mun-
kásokegységfront megkötésére.

Eközben a burzsoá pártok vezető-
körei, élükön Maniuval, Brătianuval
és régi tényezőikkel, Titel Pet-
rescuval, továbbra is támogatták An-
tonescu fasiszta diktatúráját, elutasí-
tották a Szovjetunió által felajánlott
nagylelkű fegyverszünetet és a kairói
szovetségi parancsnokság révén az
amerikai és angol imperialistákkal
tárgyaltak, abban a reményben, hogy
az angol-amerikai csapatok, a Church-
hill-féle változatnak megfelelően, el-
özönlék a Balkánt.

A román burzsoáziát, már 1943-
ban, a sztálingrádi győzelem után,
mikor a Szovjet Hadsereg offenzívá-
ba ment át, kétségek gyötrétek Hit-
ler győzelme tekintetében; arra a
kutatásra, hogy országunkat a Szov-
jet Hadsereg szabadítja fel, feltette
maga a kérdést, milyen politikai
erők körül fognak csoportosulni eb-
ben a helyzetben a tömegek?

Erdemes kihangsúlyozni, ebben a
tekintetben, hogy a királydiktatúra
bevezetésekor a burzsoá-földesuri
pártoknak minden feltételük és le-
hetőségük meg volt arra, hogy szem-
beszéljenek az ország fasizálására
irányuló intézkedésekkel, annál is in-
kább, mert Pártunk abban az idő-
kben, az összes politikai alakulatokat
felszólította, hogy a nép cselekvő tá-
mogásával indítsanak közössen
nyilvánítvány akciókat.

Miért utasították vissza a bur-
zsoá érdeklőkörök Pártunk ja-
vaslatát?

Erre a kérdésre azzal válaszol-
hatunk, hogy a burzsoá politikai
körök nemcsak, hogy cinkosai vol-
tak az ország fasizálási politiká-
jának, hanem kezdeményezték és
teljes erőből támogatták is ezt a
politikát. Egyetértettek még a po-
litikai pártok felszólítására vonat-
kozó intézkedéssel, sőt a burzsoá
demokratikus élvek becsapásával
vel is csak azért, hogy az ország-
ban a szovjetellenes háború elő-
készítésére alkalmas fasiszta lég-
kört teremtsenek. Ebben ugyanis
a román kapitalisták és földesurak
meggazdagodásának lehetőségét
látták, lehetőségeit látták arra,
hogy kielégítsék idegen területek
megkaparintására irányuló imperi-
alisták törekvésüket. A burzsoá
pártok ilyen irányban maróve-
reztek, de ugyanakkor úgy vélték,
hogy e politikai kudarcra esetén a
fasizmus által „üldözött pártok”
ként léphetnek fel és így megvé-
veszthetik maguk köré gyűjthetik

a tömegeket, s megakadályozhat-
ják, hogy a Kommunista Párt kö-
ré tömörüljenek — az egyetlen po-
litikai erő köré, amelytől manő-
vereik során féltek.

Ugy hiszem azonban, hogy or-
szágunkban senki sem idézhet
egyetlen olyan esetet sem, amikor
a nemzeti-parasztpárt vagy a líber-
ális párt bármelyik tagját is a
fasiszta diktatúra kivégzőosztaga
elé állították.

Egy dolog azonban bizonyos,
és pedig az, hogy a király-diktatú-
ra idején és méginkább Antonescu
diktatúrájának idején a burzsoá
államapparátus egyik legfontosabb
célkitűzése volt széttézni a Kom-
munista Pártot, vagy ha ez nem
sikerült, olyan erővel lesújtani rá,
hogy hosszú ideig ne tölthesse be
az összes demokratikus szerveze-
teket és a legszélesebb néptöme-
geket maga köré tömörítő legfőbb
forradalmi politikai erő szerepét.

Ezeknek a tényeknek a megvilá-
gításában érthetővé válik, mi az
oka annak, hogy 1943-ban —
annyi évvel azután, hogy a bur-
zsoá politikai pártokat a történe-
lem lomtárába hajították — am-
kor felmerült az a kérés, hogy a
hitleri Németországot legyőzzék és
a Szovjet Hadsereg felszabadítja
országunkat, a burzsoá politikai
körök az Antonescu-kormányval
egyetértésben előszedték a lomtár-
ból a „történelmi” pártok vezetőit
és napokon át úgy mutatták be
őket Antonescu fasiszta sajtójában
a közvéleménynek, mint „a mo-
dern Románia” úgynevezett „meg-
teremtőit.”

Ezzel az uralkodó osztályok biz-
tosítani akarták a burzsoá-föl-
desuri rendszer fennmaradását,
meg akarták akadályozni a mun-
kásosztályt és Pártunkat abban,
hogy felhasználva azokat a kedvező
feltételeket, amelyeket orszá-
gunknak a Szovjet Hadsereg által
való felszabadítása teremtene,
harcba vezesse a néptömegeket a
burzsoá-földesuri rendszer meg-
döntésére.

Ezek voltak a román burzsoázia
és nagybirtokosság számítással. De,
az 1944 augusztus 23-i aktus, va-
lamint az események egész menete
az ország felszabadulása után meg-
mutatta, mennyire sikerült valóra
váltaniok számításait.

*

Eltársak!

Országunkra nézve történelmi
jelentőségű Sztálin elvtárs 1944
május 1-i napirapora, amely a
következőket mondta:

„Romániának, Magyarországnak,
Finnországnak és Bulgáriá-
nak csupán egyetlen lehetősége
van a katasztrófa elkerülésére:
szakítani a németekkel és ki-
lépni a háborúból. De nehezen
lenne hihető, hogy ezeknek az
országoknak jelenlegi kormányai
képesek lennének szakítani a
németekkel. Fel kell tételez-
nünk, hogy ezeknek az országok-
nak a népel saját maguk kell,
hogy kezükbe vegyék a német
iga alól való felszabadulásuk
ügyét.”

Pártunk vállalta magára a törté-
nelmi feladatot, mozgósítani a ro-
mán népet arra, hogy a katas-
ztrófa elhárítása érdekében kezébe
vegye a német imperializmus iga-
ja alóli felszabadulásának ügyét,
hogy megakadályozza Hitler és
Antonescu a Galati-Námoloasa-
Focsani ellenállási vonal megszer-
vezésében, ami a halottak újabb
százszert, városok és falvak pusztá-
lását, az ország kincseinek, külö-
nösen a petróleumvándékoknak el-
pusztítását jelentette volna; Párt-
unk vállalta a feladatot, hogy meg-
szervezze és vezesse a román nép
harcát az Antonescu rendszer meg-
döntéséért és a német fasiszta csa-
patok kiűzéséért.

Miután Hitler újabb német had-
osztályokat igért, az Antonescu-
kormány Maniuval és Brătianuval
egyetértésben elhatározta, hogy
megszervezi a Galati-Námoloasa-
Focsani ellenállási vonalat, azzal
a céllal, hogy késleltesse a szovjet
offenzívát és elősegítse a Churchill-
féle változat alkalmazását a Balká-
non.

Mind ezeket a terveket azonban
meghúsította a moldoval német
front áttörése és a szovjet hadse-
reg rohamos előrenyomulása Buk-
arest felé. Ez a döntő tényező ha-
tározta meg az Antonescu-rendszer
megdöntésére irányuló akció sike-
rét 1944 augusztus 23-ának éjsza-
kán.

Pártunk, felhasználva a felszaba-
dított Szovjet Hadsereg előnyomulá-

sát, a nép hangulatát — a német
megszállókkl és a fasiszta dikta-
túrával szembeni gyűlöletét, kékvá-
gyát és nemzeti szabadságvágyát —
az Antonescu-klikk elszigetel-
ődését, azt a pánikot és fejesztet-
ségeit, amely erőt vett a burzsoá-
z és a földesurakon, a fasiszta
államapparátuson, Mihály királyon
és a reakciós körökön, élükön Má-
nluval és Brătianuval és a hazafias
alakulatok segítségével megszer-
vezte az Antonescu-kormány letar-
toztatását, valamint a fegyverek
és a német fasiszta csapatok el-
len fordítását. (Hatalmas éljénzés,
percek át hosszas tetszésnyilvání-
tás).

A hadsereg, amelyben már ré-
gen forrott a gyűlölet a német fa-
siszta megszállókkl szemben, fegy-
vereit ellenük fordította s csatlako-
zott a hős szovjet csapatokhoz az
ország felszabadításáért folyó kü-
delemben. Az Erdély és később
Csehszlovákia és Magyarország
felszabadításáért vívott harcok so-
rán, a hitlerista hadsereg üldözése
során, a román önkéntesek „Tudor
Vladimirescu-Debrece” hadosztá-
lya, a halhatatlan dicsőség lapjait
írta a történelembe. Ez a hadosztá-
ly a Szovjetunióban alakult a
volt hadifoglyok kérésére, akiket
az emigrációban lévő kommunisták,
élükön Ana Pauker és Vasile Luca
elvtársakkal, a szocialista hazafi-
ság és, a proletármunkások köz-
szellemében neveltek.

1944 augusztus 23 — az a nap,
amikor a dicsőséges Szovjet Had-
sereg felszabadította Romániát és
amikor a Párt-vezette hazafias erők
megdöntötték Antonescu fasiszta
diktatúráját, népnep legnagyobb
nemzeti ünnepe lett.

(Hatalmas, hosszatartó taps, fel-
kiáltások: Eljen felszabadítónk, a
Szovjetunió! Eljen a nagy SZTA-
LIN! — A jelenlévők állva üteme-
sen kiáltják: SZTALIN elvtárs né-
vét.)

*

Eltársak!

Az V. pártkongresszus nem lát-
hatta előre, milyen konkrét formá-
kat fog ölteni a polgári-demokrat-
kus forradalom kiteljesülése. Ná-
lunk ez a folyamat annak követ-
keztében ment végbe, hogy a szov-
jet állam fegyveres erői felszaba-
dították Romániát. Ez megnyitotta
országunk előtt a demokratikus
fejlődés útját, megadta a román
népnek a lehetőséget arra, hogy
saját kezébe vegye sorsát, saját
érdekeit és akaratát szerint alakítsa
ki államrendszerét.

Az új történelmi szakaszban a
Párt a következő fő támadási
irányt szabta meg: leleplezni a
burzsoá-földesuri pártokat, főként a
jobboldali szocialdemokratákat,
mint a nép nemzeti és társadalmi
érdekeinek árulóit, elszigetelni
őket a parasztjá és a kispolgárság
széles tömegtől, hogy ezeket a
tömegeket, szövetségben a proletá-
riátussal és annak vezetésével,
harcba vigye a polgári-demokrat-
ikus forradalom kiteljesítéséért.

Ebben a szakaszban vitva a mun-
kásosztály, a Párt vezetésével, har-
cát a szövetségeseikért és főként a
főszövetséges; a parasztság alapvető
tömegei megnyeréséért.

Ezt a taktikai vonalat alkalmaz-
va, a Párt platformot dolgozott ki
felülve benne azokat a fő célkitű-
zéseket, amelyek körül meg kellett
vívni a harcot: a legszélesebb néptö-
meget képviselő demokratikus
kormány, amelynek feladata, hogy
minden intézkedést megtegyen az
összes anyagi tartalékok és népi
erők mozgósítására a Szovjetunión
dalán kifejtett háborús erőfeszítések
és az ország felszabadításának érdeké-
ben; a földesurak kiszáradására és
földjeikelosztására, a nincstelen
és kevés földdel rendelkező parasz-
tok között; az ország demokratizá-
lására, a fasiszta és fajvédő intéz-
kedések hatálytalansítására, a hábo-
rus bűnösök megbüntetésére.

A burzsoázia és a nagybirtokos-
ság pártjai makacsul ellene szegül-
tek a platform keresztülvételének.
Felhasználva, hogy kezükben volt a
gazdasági hatalom és a fajvédő in-
tezkedések hatálytalansítására, a hábo-
rus bűnösök megbüntetésére.

megszilárdítását jelentené a falva-
kon.

A dolgozó parasztság javára
végrehajtott földreform, az ország
demokratizálásának akciója, az
Antonescu-párti prefektusok és
polgármesterek eltávolítása a bur-
zsoá pártok akarata ellenére, e
pártok nemzetgazdaságunk aláása-
sára törő politikájának leleplezése
és kiméltelen visszaverése, komo-
lyan megerősítette a Párt tömeg-
bázisát. Pártunk nagy győzelme-
t aratott a szövetségeseikért és kü-
lönösen a főszövetségésért, a dol-
gozó parasztságért folyó harcban.

(Hatalmas taps, kiáltások: „Eljen
a munkásosztály és a dolgozó pa-
rasztság szövetsége!”)

A felszabadulás utáni első hóna-
pokban a Párt megerősítette sorait,
az új körülményeknek megfelelően,
átstruktúrázte egész munkáját és si-
került összeforrasztania a szakszer-
vezeti egységet, megteremtve az
egységes szakszervezeteket, amelyek
viszonylag rövid idő alatt felölték
és megszervezték a proletártömege-
ket.

Ebben az időben, a Párt kisebb-
ségben volt a kormányban, de ez a
„kisebbség” a fejlődésének telje-
ben lévő Párt erejére, a munkás-
osztályra, a szegény- és középpa-
rasztság széles tömegeire támaszko-
zott. A reakciós többségű kormány
hatalmával szemben állt a Párt-vezet-
te néptömegek hatalma.

A Pártnak sikerült meghúsitania
a reakció manővereit és számos
olyan intézkedést véghezvinnie,
amelyet a reakciós koalíció nem fo-
gadott el. A király köré csoporto-
sult koalíciónak az a kísérlete, hogy
fegyveres erőt szegessen szembe a
nép harcának viharos hullámaival,
csufos kudarcba fulladt. A tömegek
elűzték Rădescu reakciós kormányát,
amelyet az angol-amerikai imperia-
listák támogattak és demokratikus
kormányt juttattak hatalomra,
amelyben a munkásosztálynak tul-
nyomó szerepe volt. (Hatalmas taps.)

A következő szakaszban bizonyos
ideig együtt kellett működjünk a
burzsoázia egy részével, míg a fő
tűzlet a burzsoázia és a nagybirtok-
osság főerőinek koalíciója ellen
irányítottuk. Ezt a főerőt Manju és
Brătianu pártjai képviselték.

A Párt-vezette demokratikus erők,
a Szovjetunió politikai és diploma-
ciái támogatásával, meghúsitották a
belsőldi reakció pillérét, a királyra
és a „történelmi” pártokra támasz-
kodó amerikai és angol imperialisták
arcátlan, nyílt beavatkozását orszá-
gunk belligyeibe, politikai és gaz-
dasági pressziókat, amelyeknek célja
a demokratikus kormány megdöntése
és reakciós kormány kikényszerítése
volt. (Éljénzés, kiáltások: „Eljen a
Szovjetunió! Eljen a nagy Sztálin!”)

Különös aljassággal nyilatkoztak
meg az amerikai és angol imperia-
listák leigázó és kapzsi törekvései
országunkkal szemben a párizsi béke-
konferencián. Az amerikai és an-
gol imperializmus diplomáciai kép-
viselői arra törekedtek, hogy sulyos
gazdasági és politikai feltételeket
kényszerítsenek Romániára, hogy a
amerikai és angol nagytökéseknek
ismét módjuk legyen parancsoltatni
országunkban, hogy ismét módjuk
legyen kifosztani a román népet és
elrabolni Románia kincseit.

Hála a Szovjetunión politikai és
diplomáciai segítségének, hála an-
nak az egyöntetű támogatásnak,
amelyben az egész dolgozó nép
Pártunk politikáját részesítette,
visszaverhették az imperialisták
országunk függetlenségére és szu-
verénitására törő manővereit, meg-
öriztük demokratikus vívmányain-
kat és jogunkat, hogy népnep tör-
kekvésének megfelelően rendel-
kezzünk saját sorsunk felett.

Amikor országunknak helyet kel-
lett állnia az aszályos évek nehéz
megpróbáltatásaival szemben, az
amerikai imperialisták hasznát akar-
tak húzni sulyos helyzetünkből, hogy
uzsoraárón adják el nekünk doho-
kukoricájakat, csufot úgyve önző
aszonyainkból és gyermekeinkből.
A Párt és a kormány akkor a szov-
jet kormányhoz fordult, Sztálin
elvtárshoz, aki kenyeret küldött né-
pünknek igazolva a nagyszerű népi
közmondás helyességét: „Bajban is-
merni meg az igaz barátot.” (Hoz-
szas, erőteljes éljénzés. A résztve-
zők felállva ünneplik a nagy
Sztálint.)

Meg kellett küzdenünk a gazdasági
és pénzügyi zűrzavarral, amit a kor-
mányban lévő burzsoá elemek táplá-
ltak és fokoztak. Amikor a Párt meg-
fogalmazta a pénzreformra és gazda-

adgi talpraállásra vonatkozó javaslatait, a burzsoázia kormánybéli képviselői az angol-amerikai imperialisták kölcsönét jelölték meg, mint a pénzügyreform végrehajtásának és a gazdasági helyzet megjavításának egyetlen lehetséges megoldását. A burzsoázia kormánybéli képviselőinek az imperialisták által sugalmazott politikai vonalával a Párt szembeszegzete elhatározását, hogy az ország belső erőforrásainak és az egész nép erőinek mozgósítása útján vet véget az inflációnak.

Az erőviszonyok eltolták a munkásoktól és szövetségeseitől. Ez tette lehetővé, hogy 1947 novemberében a burzsoázia utolsó képviselőit is kiűzzük a kormányból, hét héttel ezután pedig megdöntöttük a monarchiát és kikiáltottuk a Román Népköztársaságot. (Viharos taps, felkiáltások: „Eljen drága hazánk, a Román Népköztársaság!”)

Sztálin elvtárs, zseniálisan elemezte országunk forradalmi fejlődésének útját, ezt mondotta 1928-ban:

„A kapitalista szempontból fejlett országokon kívül, ahol a forradalom győzelme azonnal a proletárium diktatúrájához vezet, vannak még kapitalista szempontból kevésbé fejlett országok, ahol hűbéri csökevények vannak, ahol sajátos antifeudális típusú, agrárkérdés van (Lengyelország, Románia, stb.), ahol a kispolgárságnak, különösen a parasztságának, okvetlenül komoly szerepe lesz a forradalmi kirobbanás esetén és ahol a forradalom győzelmének, hogy a proletárium diktatúrájához vezessen, szüksége lehet és egész bizonyosan szüksége is lesz néhány olyan közbenső fokra, mint mondjuk a proletárium és a parasztság diktatúrája..."

Aligha lehet okunk kételkedni abban, hogy Lengyelország és Románia azok közé az országok közé tartozik, amelyeknek... bizonyos közbenső fokok kell majd átmenniük ezen az uton, amely a proletárium diktatúrájához vezet.

Az események menete az 1944 augusztus 23. és 1947 december 30. közötti időszakban tökéletesen igazolta Sztálin elvtárs lángszü elemzésének helytálló voltát.

Pártunk általában helyesen tájékozódott és sikeresen használta fel az országnak a Szovjet Hadsereg által való felszabadítása következtében létrejött kedvező feltételeket, sikeresen fejlesztette és vezette a proletárium és a széles tömegek forradalmi harcának hullámait.

A dolgozó parasztsággal szövetkezett munkásosztály teljes egészében kezébe vette a politikai hatalmat.

A munkásosztály kezében összpontosult politikai hatalom az alapja a nagy politikai szabadságjogoknak, amelyeket a Román Népköztársaság minden dolgozója nemzeti egre, nemre és vallásra való tekintet nélkül élvez. Mily éles ellentétben áll a Román Népköztársaság dolgozóinak szabad életé — a szervezkedés joga, a sajtószabadság, a szólásszabadság, a gyűlések szabadság joga, a munkához, a tanuláshoz, a pihenéshez való joga — bármelyik tőkés ország kapitalista iga alatti nyögő dolgozóinak óhosszú, nyomorral, fasiszta rendőrterrorral sújtott életével.

Emlékezzék a munkásság a rabság és ország nehéz éveire, a tőkés kihasználásra; emlékezzenek a parasztnak a földesurak és a kulákok rablásaira, az értelmiségiek — a műveltségre és obszkurantizmusra; az ifjúság — a jogfosztottságra, az ifjúság elűztetésére szolgáló féktelen sőt hulgiban propagandára; a nő — a lealacsonyításra és megalázásra, amibe minden lépésünkkel beleütköztek amikor országunkban a burzsoázia és a földesurak voltak uralkodók. Tekintsenek ma körül és látni fogják a szocializmus nagy építőmunkáját a földet, amelyek azoknak teremnek, akik megművelik, látni fogják a napfényes jövő minden dolgozó számára nyitva álló széles útját. Mind-ez annak köszönhető, hogy a hatalom már nem a burzsoázia és a földesurak kezében, hanem a munkásosztály kezében van; hogy országunkban a vezető politikai erő a Román Munkaspárt.

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs a továbbiakban rámutatott a népi demokratikus kormányzat bevezetése óta elért sikerekre és megszabta azokat

a feladatokat, amelyek ma a Párt előtt állnak. (A beszédnek ezt a részét kivonatolva közöljük.)

1948 júniusában Pártunk kezdeményezte és végrehívta a fő ipari-, bank-, bánya-, szállítási- és biztosítási vállalatok államosítását. Ez a nagyszerű vívmány gazdaságunkban hatalmas szocialista szektort hozott létre, amely lehetővé tette a tervszerű gazdálkodásra való áttérést.

Lenin és Sztálin tanításai a szocialista iparosításról, valamint a Szovjetunió iparosításának dicsőséges tapasztalatai szolgálnak elméleti és gyakorlati utmutatóul Pártunk számára a Hazánk haladásáért és boldogságáért, az összes dolgozó javát szolgáló magas élet- és kultúrális szint eléréséért folytatott harcban.

Ezen az uton a technikusok és mérnökök hozzájárásával támogatott munkásosztályunk, a Szovjetunió testvéri segítségével fényes győzelmet aratott. Csupán két év alatt, az 1949. és 1950. évi állami tervek teljesítése következtében az ipari termelés megkétszereződött 1948-al szemben.

A termelés és a munkatermelékenység növekedése képezte az alapját a dolgozóknak anyagi és kulturális színvonalának emelkedésének.

A Bolsevik Párt története azonban arra tanít bennünket, hogy tanulságunk engesztelhetetlen magatartást az önmegnyugtató, a sikerek feletti öndicsőrejtés, a felelválkodottság bármilyen megnyilvánulásával szemben. Nagy győzelmeink mérlegének nemcsak arra kell emlékeztetnie bennünket, amit eddig elvégeztünk, hanem arra is, amit még ezután kell elvégezünk. Ez főként fontos a jelenlegi nemzetközi helyzetben, amikor a népek szabadságának hőhérei és fogottói, az amerikai és angol imperialisták, fegyverkezési versenybe kezdtek és Ázsiában és Európában egyaránt megerősítik agresszív politikájukat. Igyekeznék háborus tüzfészeket létesíteni országaink szomszédságában is, ahol a legnyomorultabb és legelveteműtebb ügynököket és zsoldosukat, a fasiszta Judas-Titót használják fel.

A szocializmus alapjainak építését jelentő nagyszerű ötéves tervünk teljesítésénél határozottan és kitartóan kell dolgozunk a vállalatok szocialista módszerű vezetésének meghonosítása érdekében, és a munkatermelékenység emelése, és a szigorú takarékoskodás bevezetése érdekében a szovjet sztahanovisták tapasztalatainak szélesebbkörű elsajátítása révén; az új műszaki értelmiség nevelése és a technikusok és mérnökök tevékenyebb mozgósítása érdekében; a munkásosztály műszaki és kulturális színvonalának emelése érdekében.

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs hangsúlyozta a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének, — népi demokratikus rendszerünk alapjának — életbevágó jelentőségét és emlékeztetett a Párt ezirányú főfeladataira.

A munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének megerősítése és a mezőgazdaság szocialista átalakítása érdekében segítenünk kell a szegény- és középparasztnak a szocializmus útjára való vezetésért folytatott munkánkban semmilyen formában ne erőltessük a dolgozó parasztnak, folytassuk türelmesen a meggyőző munkáját, tartsuk szigorúan tisztelgetben az önkéntes hozzájárulást, hogy amikor a parasztnak elhatározza magát a kollektív gazdaságba való belépésre, legyen teljesen meggyőződve arról, hogy ez megfelel az ő érdekeinek.

Sztálin elvtárs arra tanít bennünket, hogy a siker elérése még nem elegendő. Az elért sikert meg kell erősíteni. Ezért a Párt egyik főfeladata, hogy harcra szóljon a meglévő kollektív gazdaságok gazdasági-szervezeti megerősítéséért, hogy ezek a gazdaságok mintagazdaságokká váljanak amelyek buzdítást és élő példát jelentenek az egész dolgozó parasztság számára.

A Párt Központi Vezetősége figyelmeztette a párt szervezeteiket a sietség, az elhírtelenkedés veszélyes voltára az új kollektív gazdaságok alakulásánál és megbirota azoknak a „versenyterökre sejt”, akik siettek látványos eredményeket elérni ezen a téren. Az ilyen eljárás a munkásosztály s a dolgozó parasztság szövetségének, és a kulákok s a népi demokratikus rendszer más ellenségei malára hajtja a vizet. Csupán a szegény- és középparasztságnak tények alapján való mely meggyőzése az egyéni gazdaságok kollektív gazdaságba való egyesítésének hasznáról és előnyeiről szolgálhat alapul a valóban tartós kollektív gazdaságok megteremtéséhez.

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs a továbbiakban rámutatott arra, hogy a Párt több évtizedes harca a nemzeti elnyomás politikája ellen, a népi demokratikus rendszer bevezetésével egyidejűleg diadal-maskódott. A népi demokratikus rendszer teljes jogegyenlőséget és a szabad fejlődés lehetőségét biztosítja az együttélő nemzetiségeknek a Román Népköztársaság keretében.

Pártunk feladata tovább dolgozni a lenini-sztálini nemzetiségi politika következetes keresztülviteléről, minden olyan kísérlet könyörtelen leküzdéséről, amely politikai, gazdasági, vagy kulturális téren megszegné az együttélő nemzetiségek jogegyenlőségét; dolgozni bármilyen nacionalista és sovén áramlatok, vagy megnyilatkozások erőteljes leküzdéséért mind a román lakosság, mind pedig az együttélő nemzetiségek sorában.

A szocialista rendszer sikeres felépítésének biztosítéka országunkban a Párt állandó politikai-szervezeti megerősítése.

Az alapszervezetek megerősítése ma az egész pártmunka fő léncsmezeje.

Pártunk megalapítása harmincadik évfordulójának ünnepe egybeesik pártszervezeteink számadási és választási gyűléseinek megkezdésével. Ennek az akciónak a

Eltársak és elvtársnők!

Mai világhunkban két rendszer áll egymással szemben: a szocialista rendszer és a kapitalista rendszer. Két ut áll ma minden nép előtt: a szocializmus útja és a kapitalizmus útja. A román nép a szocializmus útját választotta és munkásosztályunknak, dolgozó népünknek megsohasam volt megingathatatlannab az a meggyőződése, hogy a helyes utat választottuk. (Hatalmas taps.)

Hova vezet a szocializmus útja és hova a kapitalizmusé?

Tekintsünk a Szovjetunióra. Némrég tették közzé a háború utáni első ötéves terv teljesítésének eredményeit. 1950-ben, az ötéves terv utolsó esztendőjében jóval túlszárnyalták a terv előirányzatait. Az ipari termelés — 1949-hez viszonyítva — nem a tervben előirányzott 48 százalékkal, hanem 73 százalékkal nőtt. A gazdasági síkon aratott győzelmek párhuzamosan gyors ütemben emelkedik a szovjet nép anyagi és kulturális színvonalára.

Gondoljunk csak arra, hogy a Szovjetunió már a második világháború kezdete előtt óriási erőt képviselt, amely a szörnyű fasiszta hadigépezet elleni harcban történelmi győzelmet aratott és megsemmisítette a hilerista hordákat. A háború idején elszenvedett nagyarányú rombolások ellenére, a Szovjetunió ma csaknem kétszer olyan erős, mint a hitleri agresszió kirombolásának pillanatában. (Viharos éljenzés, kiáltások: „Eljen a Szovjetunió, a népek békéjének és szabadságának védhattyája!”)

A szovjet nép e történelmi győzelmén folytatán a béke és háboru mérlege még jobban a béke erőinek oldalára hajlik.

Ehhez hozzá kell számítanunk a népi demokratikus országok gazdaságának szakadatlan fejlődését, valamint a dolgozóknak anyagi és kulturális színvonalának emelkedését ezekben az országokban.

Mit állíthat szembe a szocializmus e győzelmeivel a tőkés világ, beleértve a legbőbb kapitalista hatalmat — az Egyesült Államokat és Angliát? Hadigazdaságot, a fegyverkezés céljait szolgáló termelési ágak mesterséges felduzzasztásával, a dolgozó tömegek áruforgasztásának folytonos csökkentésével, a teljes és részleges munkanélküliség növekedésével, felmérhetetlen vagyonnak egy maroknyi monopolista nyereszedő kezében való összpontosításával és ezzel egyidejűleg a dol-

pártmunka megerősítésére, a párt szervek összetételének megjavulására, a párttagok tömegének aktivizálására, a bírálat és öbírálat módszerének a párt szervek életében való meghonosítására, a hibákkal, elhajlásokkal, oportunistá vagy nacionalista megnyilvánulásokkal szembeni éberség és forradalmi harcos magatartás növekedésére kell vezetnie.

A Párt eddig elért sikerei érthetetlenek volnának a Pártnak a tömegekkel való kapcsolata nélkül. Ez erőteljesen kell ösztönözze összes pártszervezeteinket, hogy megszilárdítsák és kifejlesszék a tömegekkel való kapcsolatot, — a kommunista erők forrását.

Fontos feladata a Román Munkaspárt minden egyes szervezetének, hogy foglalja fel a párttagok minőségével, a Párt sorainak tisztaságával, a párttagoknak forradalmi osztályharcos szellemében, a belső és külső osztályellenséggel szembeni engesztelhetetlen gyűlölet szellemében való nevelését.

Amilyen mértékben előre haladunk a szocializmus építésének útján, a kérdések mind bonyolultabbá válnak. A párt szervezetei feladatainak sikeres megoldása lehetetlen a marxizmus-leninizmus klasszikusai tanításainak, a Bolsevik Párt tapasztalatainak, saját Pártunk vonalának és tapasztalatainak alapos ismerete nélkül. Ezért a párt szervezeteinket és minden egyes kommunistánkat szakadatlanul emelnie kell politikai és ideológiai színvonalát. Ujra és újra ismételnünk kell Sztálin elvtárs szavait, hogy hibáink kilencven százalékat elkerülhessenek, ha olyan mértékben sikerülne ideológiailag felkészülnünk és politikailag edzetté tenni kádereinket, hogy könnyen tájékozódhassanak a belső és a nemzetközi helyzetben.

Pártunk lankadatlan figyelmet szentel a népi demokratikus államnak. Az osztályharcnak és az amerikai és angol imperialisták háborus készülődésének fokozott élesedése a munkásosztály és egész dolgozó népünk éberségének megerősítését, államunk megerősítését követeli.

Befejezésül Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs a következőket mondta:

göz tömegek abszolút és viszonylagos nyomorának fokozódásával. Lenin és Sztálin több ízben a kapitalista és a szocialista országok békés együttélésének és a két rendszer békés versenyének lehetősége mellett nyilatkoztak. Az imperialisták azonban félnek a két rendszer békés versenyétől, s ezért háboru felé irányítják a dolgozókat.

„Háborura van szükségük — mondotta Sztálin elvtárs —, hogy extraprofitokra tegyenek szert, hogy más országokat kifoszsanak... De a béke fennmarad és megszilárdul, ha a népek saját kezükbe veszik és mindvégig megvédik a béke megőrzésének ügyét.”

A béke és a háboru táborra közötti erőviszonyok a béke táborának kedveznek. Az emberek százmilliói kísérik lelkes rokonszenvvel és hálaival annak a kemény harcnak a menetét, amelyet a Szovjetunió, az Egyesült Nemzetek Szervezetében, a helyettes külügyminiszterek konferenciáján és minden más alkalom-

Eltársak és elvtársnők!

Pártunk fennállásának 31. esztendőjébe lépünk. Utunkban sok nehézséggel ütközünk, de leküzdöttük valamennyit. Kétségtelen, hogy a jövőben is sok nehézséggel kell majd megbirkoznunk. De ha Lenin és Sztálin útján haladunk, ha követjük a dicsőséges Bolsevik Párt történelmi példaadását, leküzdünk minden nehézséget. (Viharos taps, kiáltások: „Eljen harcolt Pártunk, élén a Központi Vezetőséggel és szeretett vezetőnkkel, Gh. Gheorghiu-Dej elvtárral!”)

Ebben a meggyőződésünkben megerősít bennünket annak a harcnak a hősi története, amelyet Pártunk 30 esztendőn át a nép boldogságáért, a szocializmusért folytatott.

Azokban az országokban, amelyek még hatalmában tart az imperializmus, kényszermunkára hajtják a börtönökbe és gyűjtőtáborokba vetik, ellátják és agyonlövik a kommunistákat, a forradalmár munkásokat.

Üdvözlétünk küldjük a tőkés országokban és a gyarmati országokban élő kommunistáknak és azt üzenjük nekik: elvtársak, mi hasonló megpróbáltatásokon mentünk keresztül, mint amilyeneken ma ti átmeltek. Ma szabadok vagyunk, — szabadon építünk a szocializmust és meggyőződésünk, hogy nincs más messze az a nap, amikor ti is szabadok lesztek és felépítitek az új társadalmat, a

mal a béke védelmében, a népeknek a szabad és független létehez való jogvédelmében viv. Az emberek százmilliói világszerte, s így a mi országunkban is, aláírják a Béke Világtanácsa Felhívását és követelik, hogy az öt hatalom — a Szovjetunió, Kína, az Amerikai Egyesült Államok, Anglia és Franciaország — kössön békeegyezményt.

Az amerikai és angol imperialisták erőfeszítéseket tettek és tesznek ma is, hogy belülről bomlasztászt a béke erőinek szervezetét frontját. Erre a célra megkísérelték felhasználni Tito és Rankovic bandáját, amelynek kezén ott szárad a jugoszláv hazafiak vére. Probálkozásuk azonban kudarcot vallott. A népi demokratikus országok kommunista és munkaspártjai, a Bolsevik Párt segítségével, lerántották az álarok a titóisták ábrázatáról és felszámolták országokban az imperialista ügynököket.

Az amerikai és angol imperialisták felróják országunknak, és kormányának, hogy nem tartja tiszteletben a békeszerződés előírásait. Vajon miért? Nem számoltuk-e fel teljes határozottsággal a külfőle fasiszta bandákat? Dolgozó népünk nem örvend-e a legszelebbkörű szabadságnak? Nincs-e megvédve dolgozó népünk mindazok ellen, akik arról álmodoznak, hogy megfosszák szabadságát?

Eppen ez az, ami dühre gerjeszt az imperialistákat. Dühvel völi el őket, hogy szabadok vagyunk, hogy hazánk felvirágzásának és megerősítésének útján haladunk, hogy egész népünk bekapcsolódott a békés építő munkába.

Népünk gyűlöli az imperialistákat! Nyugalmanak, békéjének és boldogságának ellenségeit látja bennük és szilárd elhatározása, hogy megvédje szabadságát és függetlenségét, megvédje békéjét és lehetőségét, hogy békés munkával felépítse a szocializmust. (Hatalmas taps.)

Pártunk központi feladatának tekintik a békeharcot, amellyel szétbontathatlanul egybefűződik az összes többi nagy feladata. A Párt fáradhatatlan munkára mozgósítja a dolgozó széles tömegeit, hogy megszilárdítsuk országunknak, az antimperialista front aktív tényezőjének gazdasági és védelmi erejét. A Párt olyan szellemben neveli az egész dolgozó népet, hogy határozottan visszautasítsa az imperialisták minden olyan kísérletét, amely békénk, függetlenségünk és vívmányaink ellen irányul. Államunk külpolitikája a béke védelmének, a Román Népköztársaság szuverénitása és nemzeti függetlensége védelmének politikája.

Szoros barátság és testvéri szövetség fűz bennünket a Szovjetunióhoz, a világbéke bástyájához. Testvéri barátság és szövetség fűz bennünket a többi népi demokratikus országhoz. Szolidaritás! vagyunk a koreai nép és a kínai önkéntesek hősi harcával, a véréngző amerikai betolakodók ellen. Barátunknak és szövetségünknek valhatjuk a béke híveinek egész világfrentjét.

Mind ez meginkább megerősíti népünk elhatározását és akaratát, hogy megvédje a békét és alkotképességével hozzájárul a béke erőinek fokozásához. (Hatalmas éljenzés.)

*

veretőnyes szocialista társadalmat! (A gyűlés részvevői felállva tapsolnak. Kiáltások: „Eljen a munkásosztály nemzetközi szolidaritás!”)

Testvéri üdvözlétünket küldjük a kínai (éljenzés), a koreai (éljenzés), a népi demokratikus országbeli (éljenzés) kommunista és munkaspártoknak. Forró üdvözlétünket küldjük a nagy Bolsevik Pártnak, Lenin és Sztálin pártjának, — a nemzetközi kommunista mozgalom vezéresságának! (Az egész gyűlés viharosan éljenz és ünnepli a dicső Bolsevik Pártot.)

Biztosak vagyunk a szocializmus teljes győzelmében, mert a jövő a proletárium és a jövő a kommunizmusé! Biztosak vagyunk ebben, mert a nemzetközi proletáriumnak megdönthetetlen bástyája van: az ország, amelyet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom, Lenin és Sztálin génusza teremti meg — a Szovjetunió!

Biztosak vagyunk a szocializmus teljes győzelmében, mert a világ dolgozóinak élén a világgkommunizmus vezetője, a békének és a népek szabadságának zászlóvivője, Sztálin elvtárs áll!

(A gyűlés részvevői hosszú percek alatt felállva tapsolnak. A terem visszhangzik a kiáltásoktól: „Eljen a nagy Sztálin!” Erőteljesen, ütemesen kiáltják: „Sztálin! Sztálin!”)